

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Mammillaria dioica met rechte dorens, nabij La Poza Grande

Foto: J. Pilbeam

ISSN 0039-4467

**69ste JAARGANG
No. 2
FEBRUARI 1990**

Sprokkelmaand

Wie trekt er nog op uit om hout te sprokkelen voor de haard? Wie ziet hier nog oude vrouwtjes met een takkenbos op de rug krom lopen? Gelukkig niemand denk ik. Het is meer iets uit een sprookje. Ofschoon! Tegenwoordig zijn er toch genoeg mensen die hout verzamelen voor hun open haard of hun houtkachel! Verwarming is duur en een kas warm stoken natuurlijk ook. Vandaar dat men van alles verzint om de kosten zo laag mogelijk te houden. Op de eerste plaats isolatie. En hier zijn wij aangeland bij het onderwerp kas! Natuurlijk kan men succulenten kweken op de vensterbank, in huis. Maar het streven van velen van ons is om een eigen kasje te bezitten. Groot of klein, voordat men met een kasje begint doet men er goed aan eerst eens na te denken, rustig te overleggen wat men wil en wat de mogelijkheden zijn. Te vlug beslist, leidt er toe dat men later spijt krijgt dat men het zo gedaan heeft en niet anders. Ga eerst eens bij anderen kijken hoe zij het gedaan hebben en vraag naar hun ervaringen. Om eens een paar punten op te noemen waar men rekening mee moet houden of moeilijkheden die men tegen kan komen. Allereerst een soms pijnlijk iets: de gemeentelijke bouwvergunning! Wanneer je die niet hebt kun je natuurlijk alles vergeten of het wordt een bron van pure ellende. Ik kan er over meepraten! Toen ik uiteindelijk ook eens een kasje wilde bouwen begon de ellende om een vergunning te krijgen! Minstens een jaar heb ik er over gedaan om zover te komen dat de papieren in huis waren. Herhaaldelijk afgewezen, kreten als mag wel bouwen op bestaande fundering, wat niet al! Hoeveel instanties ben ik niet afgeweest, van burgemeester en gemeenteraadsleden tot schoonheidscommissie, ja tot provinciale instellingen! Maar goed, ik heb uiteindelijk de vergunning gekregen, dit leed was geleden, maar ten koste van veel. Heb ik de indruk of heb ik het mis dat men tegenwoordig soepele is? Laten wij het hopen.

Maar voor u een vergunning aan gaat vragen, hebt u al een plan gemaakt. Waar zet ik het kasje neer? Natuurlijk op de meest gunstige plaats, waar het meeste licht valt. Dit is meestal makkelijk te bepalen, de mogelijkheden zijn voor de liefhebber beperkt in zijn tuin. Weinigen onder ons hebben zulke grote tuinen dat zij over meerdere geschikte plaatsen beschikken. De handigen onder ons verzamelen zelf het materiaal om een kas te bouwen en daar ziet men de schitterendste resultaten van. Maar niet ieder van ons kan dat. Gaat men kijken naar kasjes die in de handel te koop zijn, dan valt de prijs vies tegen. Goedkoop is er niets, keuze is er genoeg. Door de bomen ziet men soms het bos niet. Zoveel modellen, wat te kiezen? Het is moeilijk te zeggen. De prijs is natuurlijk voor ieder van ons een doorslaggevende factor. Ook kan men kijken of het kasje makkelijk kan worden uitgebreid als er tenminste plaats voor is. Is het makkelijk te isoleren? Daar zijn ook verschillende methodes voor: van dubbel glas tot plastic. Het bevestigen van het plastic kan ook op verschillende manieren. Heel belangrijk is dat men van te voren overweegt hoe men denkt het kasje te verwarmen. Natuurlijk denkt men soms in het begin, ik haal het hele zaakje 'swinters binnen. Ik heb een logeerkamer, die kan voi of zoals men vroeger wel deed toen logeerkamers niet verwarmd waren, alles in de kelder. Als het niet anders kan, ja. Maar anders is het in de kortste keer een hopeloze zaak! Over de verschillende manieren om een kas te verwarmen en te isoleren zijn in ons maandblad verschillende artikelen verschenen van de hand van de heer Ruinaard in de jaargangen 1987 en 1988.

Maar alles bij elkaar: rustig nadenken en overwegen, ga informeren.
J.H. Defesche

Een interessante nieuwe soort uit Uruguay: *Gymnocalycium rauschii*

HANS TILL EN WALTER TILL

Wanneer men de kaart van Uruguay neemt en daarop aangeeft de talrijke vindplaatsen van *Gymnocalyciums* van verschillende veldonderzoekers, dan zou men kunnen geloven dat het land zo goed afgezocht is naar planten dat het vrijwel uitgesloten is nog iets nieuws te vinden. Een vergelijking van de veldnummerlijsten laat zien dat bijna elke plek vaak door meer dan één persoon is bezocht. Als men echter de gegevens nauwkeuriger bekijkt, dan liggen bijna alle vindplaatsen aan steeds weer dezelfde wegen. Het blijkt dan ook dat slechts enkele opgegeven vindplaatsen niet direct aan de bekende wegen liggen.

Op een dergelijke afgelegen plek vond Walter Rausch uit Wenen tijdens zijn derde Zuid-Amerika-reis (1967) een tot dan onbekende *Gymnocalycium*, die men gelet op zijn uiterlijk eerder zou verwachten thuis te horen in de Argentijnse provincie Cordoba. Bij een vluchtige beschouwing hebben ze veel weg van *Gymnocalycium bruchii* (Spegazzini) Hosseus; beide planten spruiten graag. De eerste auteur zag ze oorspronkelijk aan als een extreme vorm van *G. uruguayense* (Arechavaleta) Britton & Rose c.q. *G. leeanum* (Hooker) Britton & Rose, zonder te kunnen besluiten voor één dezer soorten. Hij maakte Rausch attent op het bijzondere karakter van de planten, die hem vervolgens vier planten overhandigde. Zij hadden een diameter van ongeveer 20 mm, bezaten krachtige wortels, een donkergroene epidermis en korte, kamvormig geplaatste, bruine dorens. Het waren jonge planten, die nog een paar jaar nodig hadden alvorens de eerste bloeide. De bloem was relatief klein, rose met een bijna witte keel. Deze bloemvorm was onverwacht en was aanleiding te vorsen naar verwantschappen. Men zou bijna kunnen geloven dat in Uruguay eenzelfde ontwikkeling is opgetreden als in Argentinië: zoals de *bruchii* met zijn korte bloembuis zich verhoudt met *G. calochlorum* (Bödeker) Ito en *G. capillaense* (Schick) Backeberg, zo scheen in Uruguay dit nieuwe taxon zich te verhouden tot *G. uruguayense* en *G. leeanum*.

Daar Rausch voor alle *Gymnocalyciums* die hij uit Uruguay meebracht slechts één veldnummer gebruikte - R350 - werden de planten van dit nieuwe taxon door de eerste auteur voorzien van het nummer HT408 (HT = Hans Till, 408 = de datum van inschrijving, 4 augustus).

Na een periode van 22 jaar onderzoek en cultuur, waarbij de planten constant bleven in hun kenmerken, is het nog steeds niet mogelijk, HT408 tot één van de bekende soorten te rekenen. We kregen de overtuiging dat HT408 een goede soort is, met als naaste verwant mogelijk *G. schroederianum* Van Osten.

Wij benoemen dit nieuwe taxon in de rang van soort naar zijn vinder, Walter Rausch, een vriend van de eerste auteur. Rausch is een uitstekende kenner van het geslacht *Lobivia* en van de Zuidamerikaanse cactussen in zijn algemeenheid; de La Plata-Staten kunnen als zijn tweede vaderland beschouwd worden.

Gymnocalycium rauschii H. Till & W. Till species nova.

A *G. schroederianum* Van Osten, cui versimiliter affinis, characteribus sequentibus differt: costis 10-12 nec 16, aculeis plurimis (7-9 nec 3-5), floribus minoribus robustioribus (25-35 mm longis nec 58-60 mm), receptaculo

perbreve, foliis perianthii roseis nec albis, fauce corollae alba nec rosea, fructus subrotundis minoribus, seminibus perpaucis (5-7 per fructum) aequime-
tralibus nec longioribus quam latis et distributio.

Typus: W. Rausch 350 p.p. = HT408 in coll. H. Till, Uruguay, Depto. Tacu-
arembo, prope pagum Ansina, anno 1967, cult. in coll. H. Till sub numeri-
bus 1007-1014: **Holotypus** (WU) no. 1014, planta cum flore in liquore al-
coholico 50%, semina in herbario; **Isotypi** (WU) no. 1007, 1009, 1012,
1013, flores in liquore alcoholico 50%.

Beschrijving

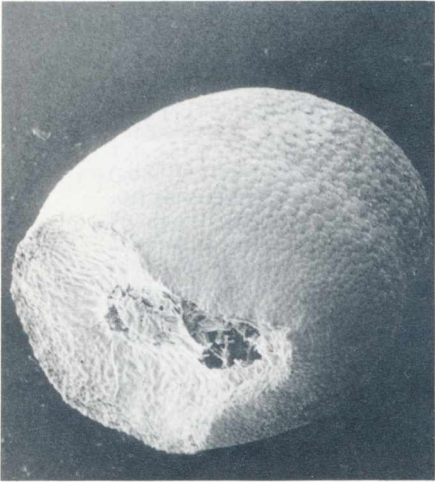
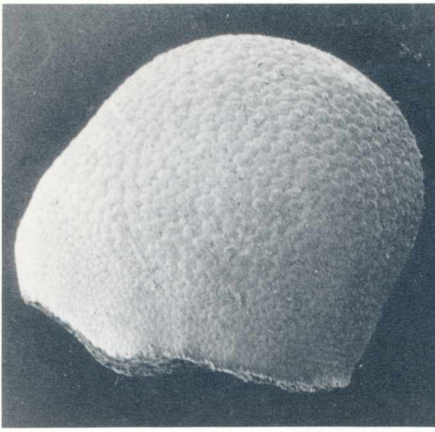
Planten enkelvoudig, soms zijdelings en basaal rijk spruitend vanuit de bo-
venkant van het areool, met ongeveer twaalf krachtige wortels zonder een
dominerende hoofdwortel; lichaam afgeplat half kogelvormig, 50-70(-90)
mm \emptyset en 20-30(-40) mm hoog; schedel slechts weinig ingezonken, meestal
bedoornd; epidermis donkergroen tot grijsgroen, mat.

Ribben 10-12(-14), recht, door scherpe lengtegroeven gescheiden, aan de
basis vlak en 15-18 mm breed, naar de schedel toe geprononceerd en kan-
tig, door duidelijke dwarsgroeven in kinvormige knobbels verdeeld.

Areolen 10-12 mm van elkaar verwijderd, op de knobbels zittend of soms
iets verzonken (bij oude planten worden de areolen in het bovenste gedeelte
van de plant vaak door de sterk gevormde kinnen bedekt!), meestal ovaal tot
langwerpig, 5x2-3 mm, jonge areolen met bruinachtig wit vilt dat echter
spoedig verdwijnt.

Dorens (7-9 per areool, in (3-4) paren gerangschikt (bij het ouder worden
kan het bovenste paar soms afvallen), 12-17 mm lang, kamvormig geplaatst
doch zijwaarts en naar onderen wijzend: 2 van de middelste 3 paren hebben
horizontaal afstaande dorens, het onderste derde paar is schuin naar beneden
gebogen, het vierde (bovenste paar is steeds korter en staat horizontaal
of schuin afstaand omhoog; een kortere, meestal slechts 7 mm lange doren
is naar beneden gericht. Alle dorens zijn meestal recht, zelden licht gebogen
of gedraaid, min of meer rond in doorsnede, star, priemend, puntig, naar het
lichaam gericht maar niet aanliggend, in de nieuwgroei gelig, later roodbruin
maar door dichte, naar voren gebogen afstaande schilfers vergrijzend; af en
toe blijven de dorens aan de basis gelig.

Bloemen vanuit de schedel (vaak meer tegelijkertijd), breed trechtvormig,
25-35 mm lang, 23-30 mm in diameter, lichtrose, min of meer geurloos,
met een tendens tot ééngeslachtigheid. **Pericarpellum** enigszins konisch,
dikwandig, 8x8 mm, donkergroen, dicht met eivormig-spatelvormige, witge-
rande schubben (buitenbladeren) bezet waarvan het bovenste derde deel
roodbruin van kleur is. Naar boven toe worden deze schubben langer en
gaan over in de buitenste bloembladeren. **Receptaculum** min of meer klok-
vormig, dikwandig, onder de meeldraadbasis geen nektarkamer. **Buitenste
bloembladeren** spatelvormig, aan de punt afgerond, ongeveer 18x7 mm,
aan de basis geelachtig groen, naar boven toe bleekrose, met een brede,
bruingroene middenstreep. **Binnenste bloembladeren** lancetvormig, spits
toelopend, 21-23x4-5 mm, witachtig rose, met een donkere rose mid-
denstreep, aan de basis wit. **Meeldraden** voornamelijk naar de wand van de
perianthbuis toe gebogen, niet in twee ringen gescheiden; **helmdraden** dun,
9 mm lang, witachtig tot bleek groenig; **helmhokken** ovaal, 1,2x0,7 mm,
witachtig tot crèmekleurig; **stuifmeel** witachtig. Bij vrouwelijke planten zijn
de helmhokken niet uitgegroeid. **Stamper** min of meer vrijstaand, niet uitste-
kend boven de meeldraden, inclusief stempel 9-10 mm lang, aan de basis
ongeveer 1,4 mm \emptyset , bovenaan ongeveer 1,1 mm \emptyset , geelachtig wit, met 7-

3	1
4	2
1. *Gymnocalycium rauschii*, nr. 1014 (holotype)
 2. bloemsnede
 3. *Gymnocalycium rauschii*, HT 408, Rem-opname van het zaad (Lateraal)
 4. als 3, aanblik op het typisch gevormde hilum-mikropyle-gedeelte

9 lobbige, witachtige stempel; bij mannelijke planten is de stempel niet aanwezig. **Zaadholte** in lengtedoorsnede hart- tot urnvormig, 6x3-4 mm, binnenkant wit; **zaadstrengen** talrijk, de zaadholte geheel vullend.

Vrucht droog als het zaad rijp is, klein, ovaal, ongeveer 7x5 mm, met eraan vastzittende, verdroogde perianthresten, met weinig zaden (5-7 zaden per vrucht). **Zaden** eivormig, zwart(bruin), mat, kaal, 1,5-1,56x1,5-1,56 mm, testacellen slechts weinig naar buiten gewelfd, met netvormige verdikingslijsten, hilum-micropylaar-gedeelte rhombisch, met een duidelijke verdunning naar het afbreekpunt van de funiculus, met dunne, lichte, crème-kleurige celbedekking. Het zaadtype behoort tot de serie *Ovatisemineum* Schütz.

Vindplaats Uruguay, Departement Tacuarembo, bij Ansina.

Type W. Rausch 350 p.p. = HT408 (WU).

	<i>G. rauschii</i>	<i>G. schroederianum</i>	<i>G. hyptiacanthum</i> sensu Schumann.
Epidermis	donker grijsgroen	frisgroen	groen tot grijsgroen
Schedel	bedoornd	bedoornd	onbedoornd
Wortels	talrijk, krachtig, geen hoofdwortel	kort en dik, vertakt	talrijk
Ribben	10-12(-14)	16	13-16
Dorens	7-9	3-5	7
Middendorens	geen	geen	1-2
Bloemen	uit de schedel, 25-35 mm lang, vrijwel zonder bloembuis, ongeveer klokvormig, rose met witte keel	in schedelbereik 58-60 mm lang, bloembuis tot 20 mm lang, slank trechtersvormig, wit met rose keel	in schedelbereik 40-55 mm lang, bloembuis 10-12 mm lang, trechtersvormig, wit met zwak bruinachtig rose keel
Vrucht	ovaal, 7x5 mm	spoelvormig, 20x7 mm	afgeplat, 10x12 mm
Zaad	even lang als breed, 5-7 per vrucht	langer dan breed talrijk	breder dan lang 20-25 per vrucht
Groeigebied	Uruguay	grensgebied van Uruguay en Argentinië	Uruguay

Afgezien van *G. rauschii*, uit het oosten van het land, zijn tot nu toe vanuit Uruguay geen vertegenwoordigers uit de serie *Ovatisemineum* bekend. De naastverwante soorten schijnen *G. schroederianum* en *G. hyptiacanthum* sensu K. Schumann(!) te zijn. Hiermee vertoont *G. rauschii* de meeste gelijkenis. De bloemen zijn tweehuizig, maar vertonen echter een tendens tot het scheiden van de mannelijke en de vrouwelijke organen: men kan geheel mannelijke en geheel vrouwelijke bloemen vinden. Zelfbevruchting werd nooit geconstateerd, bij kruisbestuiving is de zaadvorming (althans in de cultuur) gering, hetgeen op een verminderde fertiliteit van de soort wijst. Anderzijds treedt, vooral bij oudere planten, dikwijls zijwaartse tot basale spruitvorming op. Deze spruiten bewortelen zich meestal al aan de moederplant. Vegetatieve voortplanting schijnt bij *G. rauschii* dus een belangrijke factor te zijn, hetgeen gezien het blijkbaar kleine groeigebied niet verwonderlijk is. Zoals uit tabel I blijkt, neemt het zaad van *G. rauschii* morfologisch een intermediaire plaats in tussen *G. schroederianum* en *G. hyptiacanthum* sensu Schumann (die uit Uruguay afkomstig zou zijn). Deze soortengroep laat zeer fraai de morfologische en geografische overgang zien tussen de zaadgroepen *Ovatisemineum* en *Macrosemineum* (= *Gymnocalycium*), waarbij *G. rauschii* vermoedelijk als een reikt beschouwd moet worden.

Beschreibung:

Pflanzen einzeln, zuweilen seitlich und basal reich an der Areolenoberseite sproßend, mit ca. 1 Dutzend kräftiger Wurzeln aber ohne dominierende Hauptwurzel; **Körper** abgeflacht halbkugelig, 50-70 (-90) mm Ø und 20-30 (-40) mm hoch, **Scheitel** nur wenig vertieft, gewöhnlich bedornt; **Epidermis** dunkelgrün bis graugrün, matt. **Rippen** 10-12 (-14), gerade, durch scharfe Längsfurchen getrennt, an der Basis flach und 15-18 mm breit, zum Scheitel hin ausgeprägter und kantig, durch deutliche Querkerben in kinnförmige Höcker getrennt. **Areolen** 10-12 mm voneinander entfernt, den Höckern aufsitzend oder bisweilen etwas in dieselben eingesenkt (bei alten Pflanzen werden die Areolen im oberen Körperbereich aber oft von den stark ausgeprägten Kinnhöckern überragt!), meist oval bis länglich, 5x2-3 mm, junge Areolen mit bräunlich weißen

Filz der jedoch bald verschwindet. **Dornen** (7-) 9 pro Areole, in (3-) 4 Paaren angeordnet (bei Altersformen kann das oberste Paar zuweilen ausfallen), 12-17 mm lang, kammartig gestellt doch seitwärts **und** nach unten ausstrahlend: 2 der mittleren 3 Paare zeigen waagrecht abspreizende Dornen, das unterste 3. Paar ist schräg nach unten gebogen, das 4. (oberste) Paar is stets kürzer und waagrecht oder schräg upwards abspreizend; ein kürzer, meist nur 7 mm langer Dorn ist nach unten gerichtet. Alle Dornen sind meist gerade, seltener leicht gebogen oder verdreht, ± stielrund, starr, pfriemlich, spitz, zum Körper gerichtet, diesem aber nicht anliegend, im Neutrieb gelblich, später rotbraun doch durch dichte, bogig nach vorne abspreizende Schülfern vergrauend; gelegentlich können Dornen an der Basis auch gelb bleiben.

Blüten aus dem Scheitel entspringend (oft mehrere gleichzeitig), breit trichterförmig, 25-35 mm lang, 23-30 mm Ø, hellrosa, ± duftlos, mit Tendenz zur Getrenntgeschlechtigkeit. **Perikarpell** leicht konisch, dickwandig, 8x8 mm, dunkelgrün, dicht mit eiförmig-späteligen, weiß gerandeten Hüllblättern besetzt deren oberes Drittel rotbraun gefärbt ist. Diese werden nach oben zu länger und gehen in die äußeren Blütenblätter über. **Rezeptakulum** ± glockig, dickwandig, unter der Filamentbasis ohne Nektarkammer. **Äußere Blütenblätter** spatelig, an der Spitze abgerundet, ca. 18x7 mm, an der Basis gelblich grün, nach oben zu blaß rosa, mit breitem, bräunlich grünen Mittelstreif. **Innere Blütenblätter** lanzettlich, zugespitzt, 21-23x4-5 mm, weißlich rosa, mit dunkler rosa Mittelstreif, an der Basis weiß. **Staubblätter** vornehmlich zur Wand der Perianthöhre gebogen, nicht in 2 getrennte Kreise geschieden; **Filamente** dünn, 9 mm lang, weißlich bis blaß grünlich; **Antheren** oval, 1,2x0,7 mm, weißlich bis cremfarben; **PolLEN** weißlich. Bei weiblichen Pflanzen sind die Antheren verkümmert. **Griffel** ± frei stehend, die Staubblätter nicht überragend, mit Narbe 9-10 mm lang, an der Basis etwa 1,4 mm, oben ca. 1,1 mm Ø, gelblich weiß, mit 7-9-lappiger, weißlicher Narbe, bei männlichen Pflanzen ist der Griffel abortiert. **Samenhöhle** im Längsschnitt herz- bis urnenförmig, 6x3-4 mm, ihnen weißwandig; **Samenanlagen** zahlreich, die Samenhöhle ganz ausfüllend.

Frucht bei der Samenreife trocken, klein, oval, ca. 7x5 mm, mit anhaftenden, trockenen Perianthresten, wenigssamig (5-7 Samen). **Samen** gestutzt-eizylindrisch, schwarz(braun), matt, kahl, 1,5-1,56x1,5-1,56 mm, Testazellen nur wenig nach außen gewölbt, mit netzartigen Verdickungsleisten, Hilum-Mikropylar-Bereich rhombisch, mit deutlicher Verjüngung an der Abrißstellen des Funikulus, mit dünner, heller, cremfarbener Zellaufgabe (*Ovatisemineum* Schütz).

Wij danken Dr. Heidemarie Halbritter, Botanisch instituut van de universiteit Wenen, zeer hartelijk voor het maken van de REM-opnamen.

Literatuur:

Backeberg, C.: Die Cactaceae, Band III, 1959.

Schumann, K.: Die Gesamtbeschreibung der Kakteen, 1899.

Mühlbach 33, A 4864 Attersee

Institut für Botanik der Universität Wien, Rennweg 14, A 1030 Wien.

Succulenta, hoe speelde je het klaar? (VII)

FREDDY DELABARRE

In zijn traditionele nieuwjaarstoespraak kon de voorzitter zich verheugen omdat er 3 afdelingen hun jubileum vierden: afdeling Rijn- en Delfland bestond 50 jaar, Nijmegen 40 jaar en Groningen 20 jaar. Deze drie afdelingen waren van plan er een groot feest van te maken.

Nieuws was er ook over "Ruilen Zonder Huilen". Ongeveer acht jaar geleden richtte, zoals eerder gemeld, de heer Van Soldt op eigen initiatief het R.Z.H. op. Nu werd het werk zo enorm dat hij medewerkers zocht. Na overleg met het hoofdbestuur werd R.Z.H. op 1 november 1976 als officiële instelling van Succulenta erkend.

Tot 8 mei 1976 kon men zijn kandidatuur stellen voor de functie van voorzitter. Dit omdat de heer S.K. Braveboer op medisch advies zijn functie moest neerleggen.

Op 74-jarige leeftijd is de oud- en erevoorzitter A.F.H. Buining op 9 mei 1976 overleden. Vanaf 1940 tot mei 1968 was hij voorzitter.

Albert Buining in zijn kas

Foto: Wouters

Hij publiceerde vele artikelen in Succulenta. Hij was ook lid van het I.O.S. Na zijn pensionering maakte hij een aantal grote reizen naar Zuid-Amerika. Bijna op alle afdelingen was hij te gast en gekend als een vlotte spreker. Cactussen op hun typische vindplaats situeren en bestuderen, het meegebrachte materiaal onderzoeken en beschrijven, dat werd zijn hoofdtaak. Zijn werk is helaas nooit afgemaakt. Het heengaan van Buining was een groot verlies voor Succulenta.

Deze gebeurtenis drukte de feeststemming op de Algemene Vergadering van 15 mei 1976. Na het bekendmaken van het overlijden en één minuut stilte, heette de heer S.K. Bravenboer de leden welkom. Hij wenste de afdeling Nijmegen geluk met hun smaragden jubileum. Het ledenaantal bedroeg op 1.1.1976 3.070. De heer Bravenboer deelde ook mede dat, gezien zijn ver-

beterde lichamelijke toestand, hij zijn zittingsperiode tot mei 1977 wilde voltooien.

Door het Clichéfonds werden in 1976 ongeveer 1.200 verzendingen verricht. Goed voor zo'n één miljoen zaden.

De mogelijkheid werd onderzocht om afdelingen op te richten in Friesland, Noord-Oost Polder, Noord-Oost Brabant en in de Achterhoek.

In november 1976 werd ter ere van wijlen A.F.H. Buining het tijdschrift aan hem besteed.

Het besluit werd genomen om elke maand één of meer pagina's voor de mededelingen in te lassen in het tijdschrift. Zo werd toch een beslissing genomen die reeds ter sprake kwam op de Algemene Vergadering van 1972.

Het Buiningfonds werd in het leven geroepen met als eerste werk "Disco-cactussen" waarvan A.F.H. Buining het manuscript naliet.

Nog in het jaar 1976 werden de afdelingen Achterhoek en Voorne en Putten opgericht. Zo eindigde het jaar voor Succulenta met 29 afdelingen.

Bij de aanvang van 1977 werden 3.200 leden geteld.

Het Succulentarium deed het voortreffelijk en op de keuring te Aalsmeer behaalde men 17 diploma's met de waardering van tweede prijs tot de Grote Gouden Medaille.

Op 15 maart 1977 overleed de heer Johannes Albertus Janse. Meer dan 40 jaar was hij met de cactushobby vergroeid. Reeds in 1935 publiceerde hij belangrijke artikelen over cactussen in "Cactussen en Vetplanten". In 1938 werd hij secretaris van deze vereniging. Door zijn toedoen kwamen op 28 december 1946 de twee Nederlandstalige cactusverenigingen weer samen.

De heer Janse werd bestuurslid van Succulenta en bleef dat tot zijn overlijden. Samen met de heren Buining en Uitewaal speelde hij een belangrijke rol bij het oprichten van het I.O.S. Vele artikelen van hem verschenen niet alleen in Succulenta maar ook in tijdschriften in het buitenland. Hij sprak 5 talen. Van zijn hand verschenen vele boeken waaronder het boek "Cactussen en Vetplanten" dat in 4 talen uitgebracht werd. Het was dan ook een groot verlies voor de succulentenwereld zo een intellectueel man te moeten verliezen.

Na het verdwijnen in de anonimiteit van de Belgische afdelingen Pereskia, Cactusweelde en Cactusvreugde werd op 30 april een nieuwe Belgische afdeling "Brabant-België" een feit.

Het ledenaantal bleef stijgen. Op 1 mei 1977 werden 3.820 leden geteld. De afdeling Leiden werd nummer 31 in het rijtje. Deze afdeling werd op 12 mei 1977 opgericht. De afdeling Rotterdam was al een groot eind verder en vierde dit jaar haar gouden jubileum.

Er werd besloten de Algemene Vergadering op 14 mei in Blijdorp te houden. Een tentoonstelling van 14 mei tot 5 juni stond op het programma. Cactussen en vetplanten waren te bewonderen in een nieuwe kas van 400 m².

De heer O.C. van Soldt deelde mee dat hij wegens gezondheidsredenen het werk voor R.Z.H. niet langer kon volbrengen. "Van mijn kant nogmaals hartelijk dank vooral omdat wij door deze actie aantoonde dat het mogelijk was om zonder winstbejag, elkander GRATIS aan soms erg mooie planten te helpen", aldus de heer O.C. van Soldt.

Medio 1977 nam de heer J. Defesche het redacteurschap van de heren Noltee en De Graaf over; spoedig werd de redactie versterkt met de heer

Th.W.M. Neutelings. De oude redactieleden bleven de nieuwe redactie bijstaan.

Succulenta groeide en groeide. Nummer 32, afdeling Haarlem, werd met de steun van afdeling Kennemerland op 7 september 1977 gesticht. Met deze geboorte eindigde een druk cactusjaar.

Eindigde 1977 goed, 1978 werd echter slecht ingezet. Twee actieve medewerkers van Succulenta wisselden het tijdelijke voor het eeuwige. De heer Bertus Janssens was de oprichter van de afdeling West-Brabant en als een missionaris was hij steeds op zoek naar nieuwe cactusliefhebbers die hij dan met raad en daad bijstond. Hij was actief in het R.Z.H. en daarnaast maakte hij ook deel uit van de diatheekcommissie.

Wijlen de heer Otto Christiaan van Soldt was de initiatiefnemer en vervolgens stichter van de R.Z.H. Tot aan 1978 was hij de spil in deze organisatie. Wie zou men vinden om de plaats van deze 2 actieve leden in te nemen, want hun werk mocht niet verloren gaan.

Op 3 januari 1978 vierde de afdeling IJsselstreek haar 15-jarig bestaan. Men begon met 8 leden en nu telde men er reeds meer dan 100. In 1976 begon de afdeling met het publiceren van een afdelingsblaadje "Succulentenland" dat zes maal per jaar verschijnt.

Voor het eerst in het maartnummer 2 nieuwe rubrieken nl. "Agenda" en "Vraag en Aanbod", dit op de gele bladzijden. In deze laatste rubriek kon elk lid — geen handelaren — één keer per jaar een bericht plaatsen.

Op de Algemene Vergadering van 6 mei 1978 legde de heer De Gast zijn functie van algemeen secretaris neer. Mevrouw A. Boender nam de taak over. Ook de heer Link, penningmeester, besloot niet langer meer deze functie te bekleden. De voorzitter S.K. Bravenboer was niet te spreken over de afwezigheid van verschillende afdelingen. In het augustusnummer schreef de voorzitter een open brief die zijn ongenoegen naar voren bracht.

In het kader van het 60-jarig bestaan van Succulenta, voorzien in 1979, wilde men een nieuw verenigingsvignet, dat het oude Opuntiablaadje zou vervangen. Voorontwerpen werden ten laatste tot 1 december 1978 verwacht.

Op 8 september jl. overleed op 75-jarige leeftijd de oudvoorzitter A.F.H. Blaauw. Van 18 mei 1968 tot en met 14 mei 1974 was hij nationaal voorzitter van Succulenta. Met grote bekwaamheid vervulde hij deze functie. Onder zijn bestuur kwam Succulenta in rustig vaarwater en zette een nieuwe bloeiperiode in. "Wie van ons het voorrecht gehad heeft hem in zijn huis in Rijsbergen te bezoeken, zal de herinnering daaraan niet licht vergeten. Temidden van de natuur wonend, waar de pauwen vrij door de tuin liepen. Gelukkig heeft hij daar toch een aantal jaren van kunnen genieten".

Zo eindigde een jaar waarop de balans naar het negatieve overheide.

(wordt vervolgd)

Een oud Nederlandstalig cactusboek

J.J. DE MORREE

In het Rijksherbarium in Leiden stuitte ik onverwachts op een fraai ingebonden handboek over cactussen uit het jaar 1854. Het is geschreven door de heer J.J. Krook. Dit soort antiquarische boekwerken is vaak een bron van leesgenot, omdat je een grote sprong terug in de tijd kunt maken en de visie van cactusdeskundigen uit de vorige eeuw op de toenmalige bekende soorten voor je hebt. In een oorspronkelijk geschrift komt de visie van toen helder naar voren, want latere auteurs hebben door verschrijvingen of eigen interpretaties de tekst nog niet kunnen vervormen. Het bijzondere aan het boekje van Krook is dat het is geschreven in een tijd, dat er op meer plaatsen in Europa systematisch werk aan cactussen plaatsvond, omdat er steeds meer cactussen uit Amerika werden aangevoerd en een deugdelijke indeling in verwante groepen langzamerhand noodzakelijk werd. Slechts 4 jaar voor de uitgave van het cactusboek van Krook had prins von Salm Reifferscheidt Dyck zijn indeling van het cactusgeslacht het licht doen zien. Hij had dit werk geschreven na grondige studie van de bekende soorten, die hij door intensieve contacten overal in Europa op zijn slot verzameld had. Zijn indeling was een aanzienlijke uitbreiding van de systemen die o.a. Linnaeus, Plumier, De Candoille, Lemaire e.a. hadden opgesteld. Krook neemt het nieuwe systeem dan ook dankbaar in zijn boek op.

De systematiek van de cactussen begint in het midden van de vorige eeuw al aardig uit zijn voegen te barsten, maar het is voor een verzamelaar met veel geld nog mogelijk om alle soorten op een niet al te groot oppervlak bijeen te brengen. Om een indicatie te geven van het uitgroeien van het aantal soorten; in 1753 waren er pas 22 soorten bekend, die door Carolus Linnaeus werden beschreven in zijn beroemde "Species Plantarum". In 1828 komt De Candolle in zijn "Plantes Grasses" al tot 162 soorten en Krook verzucht dat het geslacht al is uitgegroeid tot de "ongelooflijke hoeveelheid" van 800 soorten, waarvan er door slordige bestuiving en dubbele beschrijvingen waarschijnlijk maar 400 echt zijn. Het cactusgeslacht begint dan al aardig onoverzichtelijk te worden. Veel planten worden geïmporteerd, en veel worden er beschreven, maar in die tijd kan het voorkomen dat auteurs van elkaars beschrijvingen en indelingen niet afweten en daardoor kan een plant wel onder 3 of meer volledig verschillende namen onder verschillende groepen worden benoemd. *Leuchtenbergia principis* komt b.v. bij Krook tot 3 maal toe voor. Eenmaal als een *Anhalonium*, vervolgens als een *Echinocactus* en ook nog als *Leuchtenbergia*.

Toch zal de grote explosie van soortbeschrijvingen nog meer dan een halve eeuw op zich laten wachten. Pas Schumann (1898), Britton en Rose (1919) en weer later Berger, Buxbaum en Backeberg krijgen enig zicht op de duizenden soorten die het cactusgeslacht rijk is. En dan te bedenken dat er nog steeds jaarlijks nieuwe soorten worden toegevoegd aan deze lange lijst. Krook stond dus nog aan het begin van de ontwikkeling en hij verwondert zich. Als een rasechte liefhebber kan hij in zijn inleiding niet anders dan in gloedvolle bewoordingen schrijven over de "voorzeker prachtvolste bloemen die de plantenwereld ons aanbiedt". (Maar elke orchideeënverzamelaar zal op zijn beurt vermoedelijk hetzelfde over zijn planten beweren etc.) De auteur schrijft waarschijnlijk voor een klein en select publiek en hij verontschuldigt zich in zijn voorrede zelfs voor "eene lange en smartelijke ziekte, waarvan ik tot op heden nog niet geheel ben hersteld", waardoor de uit-

gave zo lang op zich liet wachten. Krook neemt zijn werk bijzonder serieus en tracht de lezers, die bij voorintekening het boek konden bestellen, alle informatie te geven die maar met het kweken van cactussen te maken hebben. De titel en subtitel geven daarvoor al een indicatie.

HANDBOEK
tot de kennis, voortkweeking en
behandeling van alle heden bekende
CACTUSSOORTEN
in haren ganschen omvang.

Subtitel:

Beschrijving van hare klassen en de groepen waartoe ze behoren; haar voortkweeking en behandeling; haar nut en gebruik; benevens opgave van meest alle tot dit merkwaardige geslacht behoorende planten; hare latijnsche benamingen en nederduitse vertalingen; het vaderland waar ze voorkomen; de plaats waar ze groeien; de tijd dat elke soort in ons land gewoonlijk bloeit; enz. enz. enz.

Het aardige aan het boek is dat er na de informatieve inleiding naast een wetenschappelijk deel met de beschrijving van de toenmalige bekende soorten (100 pagina's), ook nog een uitgebreid praktisch tweede deel bevat (70 pagina's). Laten we ons realiseren, dat de soortbeschrijvingen in zijn tijd nog op 100 pagina's konden worden gedrukt, terwijl dit honderd jaar later in de zesdeilige Backeberg duizenden pagina's tekst vergt.

Het boek begint met veel wetenswaardigheden over de bouw en bloei van cactussen, de streken waar ze voorkomen en hoe ze voor de mens tot nut worden gemaakt. (Het kweken van cochineelkruizen op *Nopalea*'s voor een rode kleurstof en het stoken van brandewijn naast het kweken van de eetbare vruchten.) Over opuntia-vruchten b.v. het anecdotische relaas: In september, de tijd waarin ze rijp zijn, is het feest; honderden van verkopers zitten in de straten, om hunne waar aan de man te brengen; en menig liefhebber nuttigt honderden zulke vruchten achter eikander; ja, jaarlijks sterven er door hunne verkoelende eigenschappen verscheidene mensen aan het onmatig gebruik van de vrucht.

Het systematische gedeelte van het boek geeft al een heel behoorlijke indeling van de cactussoorten te zien, verlichtigd met 24 houtsnedes in de rijke traditie van de kruidboeken uit de 18e eeuw. De meeste planten zijn op de illustraties redelijk herkenbaar als soort. Het zou te ver voeren om de gehele indeling van de soorten hier weer te geven, maar een korte bespreking is wel aardig om de toenmalige stand van zaken weer te geven. Het grote probleem van Salm-Dyck, en dus ook van Krook, was om goede indelingskriteria te vinden. Salm-Dyck maakt een tweedeling in planten met buisvormige bloemen (*Tubulosae*) en met radvormige bloemen (*Rotatae*).

Bij de buisvormig bloeiende planten worden dan 4 groepen onderscheiden;

1. Melo-cacteae
2. Echino-cacteae
3. Cerastreae
4. Phyllo-cacteae

en bij de radvorming bloeiende 3;

5. Rhipsalideae
6. Opuntieae
7. Pereskieae

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: J. Defesche
Vice-voorzitter: M. de Bekker
Secretaris: F.R. de Groot
Penningmeester: J. Vrenken
Bestuurslid België: J. de Wael
Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest
Alg. Bestuurslid: E. van Die-van Wijnen
Alg. Bestuurslid: M.J. van Eijdsen.

FINANCIËLE ZAKEN

J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel, tel. 04132-72917.
Postgiro.nr. 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel.
Bankrek.nr. 55.32.38.981 bij de A.B.N. t.n.v. Succulenta te Volkel.
Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

LIDMAATSCHAP

Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 40,00, jeugdleden f 20,-, leden in België Bfrs 725 en voor elders wonende leden f 50,00. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs 140.
Opzeggen: uiterlijk 1 december, schriftelijk, bij de ledenadministratie.

LEDENADMINISTRATIE

M.J. van Eijdsen, Postbus 584, 7900 AN Hoogeveen. Aanmelding en verzoeken om inlichtingen uitsluitend schriftelijk.

SECRETARIAAT

F.R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad, tel. 03200-41379.

BELGISCHE BELANGEN

J. de Wael, St. Rumoldusstr. 109, B 1851, Grimbergen, België.

PROPAGANDA

W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort, tel. 03484-1083.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritshof 124, 3481 VN Harmelen, tel.: 03483-2300.
Redacteur: J.J. de Morree, Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam.

VERENIGINGSNIEUWS:

F.R. de Groot, Punter 26-10, 8242 EA Lelystad, tel. 03200-41379.
Sluitingsdatum 15e van de maand voor het verschijnen.

ADVERTENTIE EN VRAAG EN AANBOD

M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen, tel. 04102-1964.
Sluitingsdatum: 15e van de maand voor het verschijnen.

ADVERTENTIETARIEVEN:

1/16 pag. f 30,-; 1/8 pag. f 55,-; 1/4 pag. f 85,-;
1/2 pag. f 140,-; 1 pag. f 240,-.
Kortingen op aanvraag.

LOSSE NUMMERS

P. Melis, Korenbloemstr. 13, 5409 AX Odiliapeel.

INSTELLINGEN

BIBLIOTHEEK

J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen.
Katalogus à f 1,50 te bestellen op girorek.nr. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

BOEKENVERKOOP

M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden, tel. 04149-3856.

Het boek Discocactus is nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

CLICHÉFONDOS

J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

DIATHEEK

J. Deckers, Hertogstraat 39, 6441 HA Brunssum, tel. 045-272461.

R.Z.H. en VERENIGINGSARTIKELEN

E. van Die-van Wijnen, Molenweg 56, 6741 KM Lunteren, tel. 08388-3579.

- 1 Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 3e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.
- 2 Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk incl. portokosten.
- 3 Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.
- 4 Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.
- 5 Propaganda-folders.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Bestellen uitsluitend door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Lunteren, onder vermelding van het gewenste artikel.

Voor België: rekeningnummer 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

R.Z.H.

Ruilen zonder Huilen gaat weer van start. U kunt de ruillijst alvast gaan samenstellen en uw wensplanten uitzoeken of bepalen.

EVENEMENTENKALENDER

- 16-18 maart : Vijfde Internationale Gymnocalycium-bijeenkomst, info in dit nummer.
- 7 apr. : Algemene Ledenvergadering te Den Helder, info in dit nummer.
- 21-22 apr. : Plantenbeurs in de Hortus in Haren.
- 28-29 apr. : Tentoonstelling en beurs afd. Haarlem, info Hr. Droog, tel. 023-364325.
- 28-29 apr. : Internoto bijeenkomst in Böblingen, B.R.D.
- 5 mei : Cactus en Vetplantenbeurs afd. Fryslan, info in het maantnummer.
- 19 mei : Goudse cactusbeurs, info in het maantnummer.
- 19-20 mei : Landelijke Hortusdagen, thema 'Stekeligheden'.
- 19-20 mei : Tentoonstelling van "Leuchtenbergia".
- 27 mei : Internationale Asclepiadag.
- 1- 3 juni : Cactus-expo in de botanische tuin te Monaco in samenwerking met de Franse cactus en vetplanten ver. AI-APS.
- 3- 4 juni : Plantententoonstelling in het Cultureel Centrum te Zolder.
- 3 juni : Jaarlijkse tentoonstelling van de afd. CACTUSWEELEDE afd. Noorderkempen.
- 9 juni : Tweede Vlaamse Plantenbeurs in het kasteel van Poeke, Kasteelstr. 29 te Aalter.
- 16-17 juni : Cactus en Succulentenweekend in de Flevohof, info in het maantnummer.
- 30 juni-2 juli : Tentoonstelling te Roeselare van de ver. GRUSONIA.
- 18 aug. : Landelijke ruilbeurs afd. West-Brabant.
- 1 sept. : 13e Internationale cactus- en vetplantenmarkt te Nijmegen.
- 8- 9 sept. : E.L.K. te Blankenberge.
- 15-16 sept. : Plantenbeurs in de Hortus in Haren.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Achterhoek

8 maart Hr. Viscaal over Mamillaria's.

Afd. Amsterdam

16 febr. Nico Uittenbroek spreekt over bestrijdingsmiddelen; 16 maart Jan Hovens uit Lottum. In De Rietwijker, 3e Schinkelstraat 9, Amsterdam, aanvang 20.00 uur.

Afd. Arnhem

8 maart. Hr. Groen over succulenten in botanische tuinen in Nederland. Plaats Speeltuinvereniging "Tuindorp" achter Floralaan 18, Wageningen, aanvang 20.00 uur.

Afd. Brabant-België

23 febr. Hr. Vanden Broeck over Bolivië; 30 maart Hr. Dumoulin over Zuid-Afrika. Plaats Horteco, De Bavaylei 118, Vilvoorde, aanvang 20.00 uur.

Afd. Delfzijl en omstreken

1 maart Jaarlijkse feestavond. Plaats Groene Wei-de, Snelgersmastraat 15, Appingedam, aanvang 19.45 uur.

Afd. Flevozoom

19 febr. Te verzorgen door eigen leden, plant van de maand Mamillaria; 19 maart A.B. ter Brugge reis door Zuid-Afrika. Plaats Groen van Prinstererschool, Verkeersweg 51, Harderwijk, aanvang 20.00 uur.

Afd. Fryslan

13 maart Onderlinge ruilavond en entdemonstratie door H. de Vries. Plaats Zalencentrum Tivoli, Hui-zumerlaan 59, Leeuwarden, aanvang 19.30 uur.

Afd. Gouda e.o.

15 maart Onderlinge ruil- en praatavond. Plaats "t Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda, aanvang 20.00 uur.

Afd. 's Gravenhage e.o.

22 febr. A.B. ter Brugge vertelt over Namibië; 22 maart P.A. Roggen vertelt over zijn reis naar Indonesië. Plaats Grote zaal sporthal "Zuidhaghe", Mel-lis Stokelaan 1201, Den Haag.

Afd. Groningen

15 maart Lezing door Hr. Scholz v.d. afd. Bremen Kakteen und Sukkulanten an der Riviëra. Plaats De Hortus te Haren, aanvang 19.30 uur.

Afd. Den Helder e.o.

17 maart A.B. ter Brugge over Namibië. Plaats Kan-tine van de Gemeenschappelijke Plantsoenen-dienst, Soembastraat 83, Den Helder.

Afd. Hoeksche Waard

8 maart Hr. Grootcholte vertelt over zijn cactus'en vetplanten verzameling. Plaats Natuur Educatief Centrum bij de Rijkshaven in Numansdorp, aan-vang 20.00 uur.

Afd. Nijmegen

6 maart. Hr. de Looze, 18.000 km door de V.S. met Gordon Rawley, deel 1. Plaats Rijksmiddelbare Tuinbouwschool, Energieweg 19 te Nijmegen, aan-vang 20.00 uur.

Afd. Utrecht e.o.

In verband met het verliezen van onze vaste behui-zing, kunnen we geen programma vaststellen, in-lichtingen bij de voorzitter 03484-1083.

Afd. West-Brabant

17 febr. Kwis en discussie; 17 maart een nog onbe-kende spreker. Plaats Café-restaurant De Linden, Markt 82, Etten-Leur, aanvang 14.00 uur.

Afd. West-Friesland

23 febr. De leden nemen eigen dia's mee en vertel-len hier iets over. Plaats Fam. de Wit, Zwaagdijk.

Afd. IJsselstreek

16 febr. Plantherkenningsavond. Plaats De Klok-kenkamp, Diepenheimseweg 2, Goor.

Afd. Zaanstreek

2 maart Johan Pot over Sulcorebutia's. Plaats Stadskwekerij, Brusselsestraat 10, Zaandam, aan-vang 20.00 uur.

Afd. Zeeland

23 febr. Hr. Spee over plant v.d. maand Frailea. Plaats Thomaskapel, Vrijlandstraat, Middelburg, aanvang 19.30 uur.

Afd. Zuid-Limburg

maart Dwers door een verzameling door J. Essers. Plaats Gemeenschapshuis, Hoofdstraat 12, Schim-mert, aanvang 19.30 uur.

Voor het vervolg zie blz. 12.

Hier volgt het in januari beloofde afdelings-grootte-overzicht.

Deze lijst is opgebouwd uit de ons bekende gegevens per 31 december 1989.

Als u denkt dat de voor uw afdeling gehanteerde getallen niet correct zijn, schrijf dan een briefje aan onze ledenadministratie met de juiste gegevens.

Volgorde	Afdeling				aantal leden		
1	Noord en Midden Limburg	68	12	Amsterdam	36	23 Kennemerland	26
2	Eindhoven	62	13	Nijmegen	35	24 Gouda e.o.	22
3	's Gravenhage	61	13	IJsselstreek	35	25 Zaanstreek	21
4	Zuid Limburg	57	15	Rotterdam	34	26 Dordrecht e.o.	20
5	Zeeland	46	16	Arnhem	33	27 Delfzijl e.o.	19
6	Utrecht e.o.	43	16	Gorinchem/Den Bosch	33	28 Hoeksche Waard	16
7	West Brabant	42	17	Zwolle	32	29 Voorne-Putten & Rozenburg	15
7	Groningen	42	19	Flevozoom	30	30 Haarlem	13
9	Tilburg	40	19	Brabant-België	30	31 West Friesland	10
10	Leiden	39	19	Den Helder e.o.	30	32 Drenthe	8
11	Fryslan	37	22	Gooi en Eemland	29	32 Achterhoek	8
Aangesloten leden 1072							
totaal aantal leden 2596							

Nog niet bij afdelingen aangesloten leden 1524

De verschillen met de lijst in het januari-nummer komen door het verschil in opname datum.

Deze cijfers zijn interessant b.v. als je kijkt naar de grootte van afdelingen en waar ze liggen.

Er valt dan te constateren dat de "buitengebieden" Zeeland, Groningen, Noord- en Zuid-Limburg en Brabant het erg goed doen. Zijn daar conclusies uit te trekken, wij weten het (nog) niet.

Er valt een zwakte te constateren in het verstedelijkte gebied Rotterdam, Dordrecht, Gouda, Amsterdam, Haarlem.

Utrecht daarentegen draait vrolijk met de top mee, actieve vereniging misschien?

Wij willen U aanbevelen kijk er eens goed naar en probeer voor uw afdeling te bepalen waar ze staat en of ze daar op de juiste plek staat of dat er misschien toch nog meer inzit.

Als we naar de verhouding afdelingsleden versus verspreid wonende leden kijken moet er zeker meer inzitten.

John van Eijsden, Rob de Groot

UITNODIGING VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN 7 APRIL 1990

aan: De Ereleden van Succulenta
De Leden van Verdienste van Succulenta
De Leden van Bestuur van Succulenta
De Beheerders van de Instellingen van Succulenta
De Vertegenwoordigers van de Afdelingen van Succulenta
De Leden van Succulenta.

Geachte mevrouw/mijnheer,

Bij deze nodig ik U uit om de Algemene Vergadering op zaterdag 7 april 1990 bij te wonen.

De vergadering wordt gehouden in restaurant "Wienerhof" Den Helder en begint om 11.00 uur.

Agenda

1. Opening door de voorzitter.
2. Goedkeuring van de notulen van de Algemene Vergadering van 28 okt. 1989. Deze notulen staan afgedrukt in dit nummer.
3. Mededelingen en binnengekomen stukken.
4. Jaarverslag van de secretaris.
5. Jaarverslag van de instellingen, deze staan afgedrukt in dit nummer.
- 6.1. Goedkeuring van de balans 1989, deze staat afgedrukt in dit nummer en verslag van de kascommissie.
- 6.2. Verkiezing van een nieuwe kascommissie.
7. Rondvraag
8. Vaststellen datum en plaats volgende Algemene Vergadering en sluiting.

F.R. de Groot, sekretaris

**BIJENKOMSTEN VAN ONZE BELGISCHE
ZUSTERVERENIGINGEN**

Cactusvrienden Limburg

12 maart Een reisverslag door Arizona-Sonora-Chihuahua, door Hr. F. Vande Broeck. Plaats Cultureel Centrum van Heusden-Zolder om 20.00 uur.
Secr. M. Heyligen, Diest 013/335389.

Cactusweelde Noorderkempen

15 maart Lezing over Caudiciforme planten door Hr. Leclercq. Plaats "Vogelenzang", Miksebaan in Brasschaat, aanvang 20.00 uur.

M. Bastiaenssens, tel. 03-6519211 Noorderkempen.

Grusonia

9 maart Mamillaria's in eigen verzameling door Leo Ramakers. Plaats zaal "Vijverhof", Kortrijkstraat in Tielt, aanvang 20.00 uur.

Johan Keirse, tel. 050-824660.

Leuchtenbergia

16 maart Ceropegia's door M. Genotte. Plaats Dienstencentrum, Schoolstraat in Schilde, aanvang 20.00 uur.

F. Hofkens, Sint Jobsesteenweg 93, Brasschaat 2130.

Islaya.

2 maart Bloemenwals door J. Keirse. Plaats R.B.S./R.M.S., Stationstr. 82 te Aalter, aanvang 20.00 uur.

DIATHEEK

Het is stil geweest rond de diatheek, maar wij hebben niet stil gezeten. Vanaf januari zijn verkrijgbaar series over de volgende geslachten:

- Serie 1 Honderd mooie cactussen
- Serie 2 Honderd mooie vetplanten
- Serie 3 Het geslacht Echinocereus
- Serie 4 Het geslacht Gymnocalycium
- Serie 5 Het geslacht Mammillaria
- Serie 6 Het geslacht Euphorbia

**VERVOLG ADRESSEN VAN BELGISCHE CACTUS
EN SUCCULENTEN VERENIGINGEN**

Cactusvrienden Limburg

p/a Marcel Heyligen, Nic. Welterstraat 21, 3290 Diest, tel. 013-335389

Cactacea Brugensis

p/a K. Neirinck, Lijsterstraat 24, 8000 Brugge

Internationale Cactusclub van België

p/a Guy van Moer, Notelaarstraat 17, B-2820 Bonheiden; p/a Myriam Desender, C. Barbierlaan 9, B-8021 Loppen, tel. 050-825223.

Obregonia

voorzitter W. Verelst, D. Voetstraat 13, B-3180 Westerlo, tel. 014-546277; secretaris Jos Baeten, Grove Denstraat 13, B-2430 Olen, tel. 014-222137.

De contactpersoon voor de **International Asclepiad Society** voor Nederland is geworden:

Hr. A.B. van Woerkom, Nijenheim 9511, 3704 TV Zeist, tel. 03404-53118.

UITBREIDING SPREKERSLIJST

A. ter Brugge, Rozenstraat 82, 7601 AR Almelo, tel. 05490-14014. Onderwerp:

- 1) Transvaal, een safaritocht
- 2) Euphorbia's in de Oost Kaap
- 3) Tussen Rigtersveld en Kaokoland; een prachtige tocht door Namibië.

J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel, tel. 04132-72917. Onderwerp:

De echinocereë en ik.
(niet beschikbaar 2e maandag van de maand).

SOUTHWEST SEEDS

CACTUSSEN- EN VETPLANTENZADEN
Schrijf vandaag nog voor gratis zaadlijst

DOUG & VIVI ROWLAND
200 Spring Road • Kempston, Bedford • England MK42-8ND
Telephone Bedford (0234) 58970

V
O
R
R

Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht.
Tel. 078-124200.

FRANS NOLTEE

N
D
E
R
E
S
U
C
C
U
L
E
N
T
E
N

HET ADRES VOOR ANDERE SUCCULENTEN.

Met ingang van dit jaar kunnen nu ook de cactusliefhebbers een aantrekkelijk plantensortiment aantreffen in Zwijndrecht. Als u een indruk wilt krijgen van wat u kunt verwachten, vraag dan mijn voorjaarslijst aan. Deze zal volgende maand worden verzonden. Na overmaking van f 3,50 op giro 1295340 ontvangt u automatisch de 3 lijsten die dit jaar zullen verschijnen.

Geopend van 31 maart tot 1 november op zaterdag tussen 10 en 15 uur. Verder op afspraak.

NOTULEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN 28 OKTOBER 1989

1. Opening
De voorzitter opent de Algemene Vergadering om 13.30 uur. In zijn openingswoord heet hij alle aanwezigen van harte welkom.
2. Notulen Algemene Vergadering van 8 april 1989.
De notulen van de Algemene Vergadering van 8 april 1989 worden goedgekeurd.
3. Mededelingen en binnengekomen stukken.
 - a. De voorzitter deelt de vergadering de uitzetting van het lid F. Süplie mede.
De uitzetting heeft plaats gevonden op grond van het artikel 4 lid 1c, 1d. Indien nodig zullen de volgende Algemene Vergadering de op deze kwestie betrekking hebbende stukken worden overgelegd.
 - b. Redaktieraad andere opzet, de voorzitter licht de nadelen en het onvoldoende functioneren van de huidige raad toe, de nieuwe opzet is met de Redactie besproken en zij staat positief hier tegenover.
Suggesties uit de Vergadering; aanstellen van een meerhoofdige Redactie, vaststellen van het aantal keren dat de Redaktieraad bij elkaar moet komen.
 - c. Advertenties op een witte pagina, er zijn tekenen die er op wijzen dat bij enkele ex-adverteerders meer animo hiervoor zou bestaan dan het adverteren op de gele pagina's.
De Vergadering is van mening dat er geen bezwaar tegen bestaat mits op verantwoorde wijze.
4. Begroting 1990.
De voorzitter schets de situatie en haalt aan dat er in het verleden, bij verschillende, meerdere gelegenheden toestemming aan het Bestuur gegeven is om de kontributie met f 5,-, zonder overleg, te verhogen. Een reactie uit de Vergadering meent dat dit alleen voor die betreffende jaren gold.
De penningmeester bespreekt de begroting, wijst op het teruglopende ledenaantal en meent dat er bij het maandblad zonder ingrijpende wijzigingen/vereenvoudigingen niet meer te bezuinigen is. Het bestuur heeft voorkeur voor voorstel d. Er zijn diverse vragen over de begroting uit de Vergadering en vragen over de opbrengst van het Clichéfonds. Hr. Schraets licht een aantal problemen toe, geen eenvoudige soorten meer te slijten, o.a. door onvoldoende nieuwe leden, duurdere zaden niet los in te kopen bij de leveranciers, stijgende verpakkings- en porto-kosten.
Hr. Linsen meent dat als de leden wat minder zelf bij andere leveranciers zouden bestellen maar het accent bij het Clichéfonds zouden leggen er een beter resultaat te behalen moet zijn.
De discussie gaat verder met alle voors- en tegens van wel of geen ledenverlies, contributiehoogte bij vergelijkbare verenigingen, motivatie, wat weten we van de leden die opzeggen, welke leden zeggen meer op de afdelings of verspreid wonende etc. etc.
De cijfers wijzen uit dat er meer verspreid wonende leden opzeggen, er zou misschien wat meer aan het bij de afdelingen betrekken van deze leden moeten gebeuren temeer daar de verhouding afdelingsleden-verspreid wonend, 1100-1600 is. De verschillen in de gepubliceerde cijfers en de hier gepresenteerde, heeft als oorzaak het moment van opnemen. Per eind aug. resp. eind oktober. Waarom er geen hogere advertentie-opbrengst gegroot is vindt zijn oorzaak in het andere gedrag van de adverteerders, meer kleinere advertenties maar ook minder en geen vrijwilligers om acquisitie te plegen. Hier valt nog geld te verdienen maar je kunt niet alles naar het Bestuur toe schuiven.
Er zijn meerdere klachten over de kwaliteit en leesbaarheid van het maandblad zeker ten opzichte van de prijs die we er voor moeten betalen.
De voorzitter vraagt alle argumenten gehoord hebbende om tot stemming over te gaan over het verhogen van de kontributie met f 5,-. Uitslag 4 tegenstemmen en rest (26) voor.
5. De kontributie voor 1990 wordt dus vastgesteld op f 40,-, voor de Belgische leden gaat zij BFRS 725,- bedragen.
6. Floriade 1992 in Zoetermeer.
Ter informatie wordt het stuk "Succulenta op de Floriade een uitdaging" van de secretaris uitgereikt. Om dit stuk te kunnen lezen lassen we een korte lees- en koffiepauze in.
De voorzitter vertelt de stand van zaken, de contacten die gelegd zijn en de reacties die er al binnen zijn. De meest positieve reactie is wel de brief van een lid, die onbekend wenst te blijven maar garant wil staan voor f 10.000,-, dit is dus een fantastische ruggesteun.
De tot nu toe ontvangen, schriftelijke reacties van de afdelingen zijn overwegend positief er ontbreken nog teveel reacties om een eind-overzicht te geven.
De tussenstand is:
21 reacties binnen,
daarvan 5 negatief, 16 positief waarbij 5 toezeggingen voor financiële bijdrages.
Ook hier ontwikkelt zich een geruime tijd durende discussie waarbij ook diverse suggesties worden besproken.

Er zijn negatieve reacties o.a. het grote aantal praktische problemen, de te geringe kostenvergoedingen die in de begroting zouden zijn opgenomen, geen of onvoldoende ledenwinst die het zou opleveren, we weten nog te weinig etc. De suggesties o.a. samenwerken met de professionele kwekers, samenwerken met b.v. Fuchsia-vereniging, plantenverkoop deze heeft met name in Utrecht de overige kosten gedekt, diverse propaganda-suggesties etc.

DER KAKTEENLADEN

hobbybenodigdheden/boeken

Verzendhandel

ANTIQUARISCH

NIEUW

ACTUEEL

Backeberg/Die Cactaceae, Bde. 1-6 DM 1400,- (Einzelbände auf Anfrage); Benson/Native Cacti of California DM 33,-; Benson/Cacti of the United States & Canada DM 198,-; Berger/Agaven DM 98,-; Bradleya 1 DM 35,-; Bradleya 2-7 je DM 28,-; Britton & Rose/The Cactaceae 1-4 DM 165,-; Buining/Discocactus DM 15,-; Carter/New Succ. Spiny Euphorbias East Africa DM 26,-; Champie/Cacti & Succ. El Paso DM 24,-; Cole/Lithops of SWA/Namibia DM 15,-; Cole/Lithops - Flowering Stones DM 156,-; Court/Succ. Flora Southern Africa DM 120,-; Craig/Mammill. Handbook DM 39,-; Cullmann-Götz-Gröner/Kakteen DM 98,-; Dawson/Cacti of California DM 16,80; Dyer/Ceropegia, Brachystelma & Riocreuxia DM 135,-; Earle/Cacti of the Southwest DM 33,-; Ebel.../Sukkulenten DM 22,-; Eggli/Monographic Study Genus Rosularia (Crassulaceae) DM 28,-; Euphorbia Journal Vol. 1 DM 89,-; VOL. 2-6 je DM 79,-; Esser/Kakteenvegetation Paraguay DM 42,80; Fischer/Kakteen in Hydrokultur DM 19,80; Fleischer-Schütz/Kakteenpflege DM 28,-; Förster/Handbuch Kakteenkunde DM 98,-; Gentry/Agaves of Baja California DM 32,-; Gentry/Agaves Continental North America DM 129,-; Gibson-Nobel/Cactus Primer DM 118,-; Haage/Kakteen von A-Z DM 89,-; Halliday/Noteworthy species of Kleinia DM 26,-; Hashizume/Epicacti 1-2 je DM 88,-; Haselton/Epiphyllum Handbook DM 85,-; Heine/Lithops DM 28,-; Herre/Genera Mesembryanthemaceae DM 235,-; Hochstätter/Pedio- und Sclerokakt. DM 65,-; Hecht/BLV-Handbuch Kateen DM 28,-; Herbel/Alles über Kakteen... DM 39,80; Hunt/Mammillaria Names A-Z DM 29,80; Jacobsen/Sukkulentenlexikon DM 79,-; Jacobsen/Handbook Succ. Plants Bd. 1-3 DM 295,-; Jaarsveld/Succ. Riches South Africa & Namibia DM 16,80; Köhlein/Saxifragen DM 98,-; Köhlein/Freilandsukkulenten DM 98,-; Kümmel-Klügling/Winterharde Kakteen DM 32,-; Leuenberger/Pereskia DM 69,-; Leue/Epiphyllum DM 74,-; Moser/Kakteenflora Paraguay DM 49,-; Mottram/Mammillaria Index DM 14,-; Newton/Succulent Plants in Print DM 29,80; Nobel/Environment. Biology Agaves & Cacti DM 118,-; Pilbeam/Cacti Connoisseur DM 92,-; Pilbeam/Mammillaria Prints DM 225,-; Pilbeam/Sulcorebutia & Weingartia DM 75,-; Pilbeam/Haworthia & Astroloba DM 75,-; Rauh/Kakteen an ihren Standorten DM 118,-; Rauh/Großartige Welt der Sukkulenten DM 118,-; Rausch/Lobivia 85 DM 89,-; Reppenhagen/Mammillaria DM 65,-; Reppenhagen/Feldnummers 1959-1984 DM 22,50; Reynolds/Aloes South Africa DM 190,-; Ritter/Kakteen Südamerika I DM 45,-; II DM 55,-; III DM 47,-; IV DM 51,-; Rowley/Caudiciform & Pachycaul Succulents DM 142,-; Rowley/Adenium & Pachypodium Handbook DM 12,50; Schumann/Gesamtbeschreibung Kakteen DM 120,-; Scott/Genus Haworthia DM 108,-; Shurly/Verzeichn. Artnamen & Synonyme Mammill. DM 22,-; Storms/New Growing Mesembs DM 24,-; Taylor/Genus Echinocereus DM 49,-; Taylor/Identification Escobarias DM 6,80; Weniger/Cacti of Texas & Neighbouring States DM 49,-; Weskamp/Gattung Parodia DM 98,-; Kunkel/Kanarische Inseln DM 39,80; Becker-Schwarze: Niederkalifornien DM 19,80.

Mindestbestellwert DM 20,-

Alle Preise plus Porto

VRAAG ONZE GRATIS TOTAAL-CATALOGUS HOBBYBIBLIOTHEEK-1990
SUCCULENTEN BROMELIA'S ORCHIDEËN
(leverbaar vanaf maart).

JÖRG KÖPPER DER KAKTEENLADEN
VERSANDGESCHÄFT FÜR HOBBYARTIKEL

VERSANDBUCHHANDLUNG UND ANTIQUARIAT
LOCKFINKE 7 D-5600 WUPPERTAL 1

HEEFT U NOG MOOIE DIA'S

Gewone en bijzondere planten
Planten in het landschap
Bloemen en zaadbessen

*Als u deze ter kopieëring tijdelijk
wilt afstaan, zou uw diathecaris er
graag meer van horen of lezen.*

Wintertijd - Studietijd

U heeft nu de tijd om eens iets
na te slaan en te lezen over uw
favoriete plant of geslacht.
Onze bibliotheek heeft er vast
iets over.

De algemene stemming is kritisch maar positief, de directe ledenwinst zal waarschijnlijk gering zijn maar de uitstraling des te groter, ook het samen aan iets bouwen komt als positief punt naar voren en zeker het feit dat al 4 afdelingen samen de eventuele realisatie aan het bespreken zijn. Vroeger gebeurde dit soort tentoonstellingen vaker en is de positieve werking bewezen.

Een tegenvaller is het feit dat er ter plekke geen verkoop plaats mag vinden. Deze zal geconcentreerd worden bij de in- en uitgangen in "winkels en marktkramen" en hiervoor zal huur betaald moeten worden. Voor ons zou dat een dubbele bemanning betekenen en de "bemanning" is waarschijnlijk ons grootste probleem.

De bij een afdeling aangesloten leden kunnen we wel bereiken maar het overgrote deel van onze leden zijn verspreid wonend hoe kunnen die bijdragen of zelfs meewerken? Waarschijnlijk is Succulenta het enige medium waarmee we deze grote groep leden kunnen informeren en motiveren.

De penningmeester zal onderzoeken of het nodig is een aparte giro-rekening te openen en hoe de administratie opgezet moet worden. De kosten van een dergelijke aktie zal buiten de jaarlijkse begroting moeten blijven.

De voorzitter concludeert dat mede op grond van alle positieve reacties, we een inschrijving tot deelname zullen indienen. De reactie van de Floriade-organisatie zal niet eerder dan eind van dit jaar/begin 1990 te verwachten zijn. We kunnen op dat moment ons definitieve standpunt bepalen en als er gronden voor aanwezig zijn ons alsnog terugtrekken.

7. Rondvraag.

Er is een klacht dat enkele mensen al drie maanden lid zouden zijn en nog geen blad ontvangen hebben. Volgens onze ledenadministrateur is dat onmogelijk, dan moeten er andere problemen zijn.

Afd. Gouda stelt een stencilmachine ter beschikking.

Hr. Jamin heeft vragen over het stuk over Hr. Molendijk in de witte pagina's. De afspraak was dat profiëschetsen in de gele pagina's zouden worden opgenomen. Dit stuk van Nico Uittenbroek en Wim Alsemgeest is per abuis voor de witte pagina's opgegeven. Hr. Bercht zegt niet van de afspraak tot plaatsing in de gele pagina's op de hoogte te zijn. Verder meent hij dat het hier om een zodanig unieke verzameling gaat dat hiervoor sprake van uitzondering zou moeten zijn. Een andere reactie is dat het hier om een goed leesbaar artikel gaat zonder reclame oogmerken, eigenlijk precies waar steeds om gevraagd wordt.

Een verdere reactie is dat men vroeg of laat toch in de problemen komt, veel Belgische liefhebbers b.v. hebben ook enige verkoop aan huis. Men zou dan geen artikel aan deze personen kunnen wijden.

Hr. Bercht vraagt een uitspraak daar nog dergelijke artikelen in zijn bezit zijn. Het voorstel van de vergadering is om de beoordeling aan schrijver en redakteur over te laten. Als uitgangspunt moet het zonder reclame oogmerk zijn.

Hr. Sterk vraagt wanneer de nieuwe Statuten verschijnen. De door de notaris vastgelegde stukken zijn onderweg en zullen dan samen met het Huishoudelijk Reglement opnieuw uitgebracht worden. Verder biedt Hr. Sterk aan nog een aantal populaire artikelen te schrijven.

Vraag van Hr. Spee, waarom was er geen stand van Succulenta op de E.L.K.. Omdat geen afdeling dit op zich genomen heeft, ligt b.v. een taak voor afd. Zeeland.

Hr. Essers vraagt meer aandacht aan de verspreid wonende leden te besteden, daar liggen potentiële uitbreidingsmogelijkheden.

Waarom is er geen propagandaplan, dit is ook voor de afdelingen een probleem!

De voorzitter deelt mede dat er een plan in voorbereiding is dat op zo kort mogelijke termijn gepubliceerd gaat worden. De voorzitter dankt de aanwezigen voor de constructieve bijdrage en discussies en sluit de vergadering.

8. Volgende vergadering zullen we te gast zijn bij de afdeling Den Helder op 7 april 1990, nadere mededelingen in Succulenta.

F.R. de Groot, secretaris

AAN DE LEDEN VAN SUCCULENTA, DEELNEMERS AAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING TE DEN HELDER.

De jaarvergadering op 7 april 1990 wordt gehouden in hotel restaurant Wienerhof, Parallelweg 7 in Den Helder. Wienerhof ligt naast het N.S.-station van Den Helder. Men wordt vanaf 10.30 uur met koffie ontvangen.

's Middags vanaf ± 15.00 uur organiseren wij een rondleiding door het Marinemuseum. Voor vervoer daarheen kunnen wij zorgen.

Tussen ± 12.30-13.30 uur is er gelegenheid in Wienerhof te lunchen. De kosten zijn f 15,50 p.p. Indien gewenst kan men zich opgeven bij de Helderse sekretaris, tel. 02230-25777. Tevens wordt men dan verzocht de kosten over te maken op het postgironummer (4068826) van de penn. van Succulenta, afd. Den Helder te Schagen.

Succulenta afd. Den Helder e.o.,
sekr. W. Lohregel, Kanaalweg 15,
1782 GA Den Helder, tel. 02230-25777

FINANCIËEL OVERZICHT 1989.

	balans 1989		balans 1988	
001 bank en giro	21.331,23		21.523,34	
002 spaarrekening	103.452,76		105.773,43	
003 bezittingen cliché-fonds	19.653,94		14.958,62	
004 bezittingen Verkopen	13.925,78		14.947,41	
005 computer e.d.	4.556,01		5.304,01	
006 vorderingen/te betalen	6.250,00	795,80	6.348,95	11.906,76
007 vooruitbet. contributie		64.793,43		49.628,21
009 vermogen f 103.580,49		- 3.740,30		- 456,80
		107.320,79		107.777,59
	169.169,72	169.169,72	168.855,76	168.855,76
	=====	=====	=====	=====

OVERZICHT VAN INKOMSTEN EN UITGAVEN IN 1989

	begroting 1989		inkomsten en uitgaven 1989		begroting 1990	
101 contributie	98.500,00		96.697,30		104.000	
102 inschrijfgeld	1.500,00		1.582,22		1.200,00	
103 verkopen	1.000,00		1.573,16		2.000,00	
104 advertenties	6.000,00		6.801,77		7.000,00	
105 clichéfonds	5.000,00		4.626,46		2.000,00	
106 rente	6.000,00		6.818,48		6.000,00	
201 tijdschrift		102.500,00		98.950,32		101.000,00
202 bibliotheek		1.800,00		1.234,24		1.500,00
203 bank/porto/incasso		3.500,00		7.193,48		4.000,00
204 materialen		500,00		465,70		500,00
205 Verg./reiskosten		5.500,00		7.511,96		6.000,00
206 propaganda		6.500,00		5.122,62		4.000,00
207 diatheek		500,00		133,35		500,00
208 diversen		1.000,00		1.228,02		750,00
winst/verlies		- 3.800,00		- 3.740,30		+ 3.950,00
	118.000,00	118.000,00	118.099,39	118.099,39	122.200,00	122.200,00
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

OVERZICHT VAN DE KOSTEN VAN HET MAANDBLAD (ad 201).

	begroot 1989		betaald 1989		begroot 1990	
001 drukwerk witte pagina's	58.000,00		57.134,00		57.500,00	
002 drukwerk gele pagina's	10.000,00		9.317,40		9.500,00	
003 adresseren Alpha	3.000,00		3.562,65		4.000,00	
004 portokosten	14.000,00		12.914,00		13.000,00	
005 verzendenveloppen	3.500,00		3.116,40		3.500,00	
006 reiskosten redactie	2.000,00		816,80		1.500,00	
007 litho-aanmaak	12.000,00		12.575,33		12.000,00	
	102.500,00		99.436,58		101.000,00	
verkopten tgv het maandblad	=====	-	486,26	=====		
			98.950,32			
			=====			

Volkel 13.1.90
J. Vrenken

MEDEDELING VAN DE PENNINGMEESTER

Beste leden van Succulenta,

Op dit moment zijn er nog vele leden, die hun contributie voor 1990 niet voldaan hebben. Waarschijnlijk is het U ontschoten. Om kosten te vermijden door verwijdering uit het ledenbestand vraag ik U aller-vriendelijkst om alsnog zo spoedig mogelijk te betalen.

Jos Vrenken

JAARVERSLAG VAN DE DIATHEEK 1989

Het aantal aanvragen in het jaar 1988 bedroeg in totaal 15, waarvan er 13 konden worden voorzien van dia's. In 1989 12 aanvragen voor de gewone diatheek, en drie verzoeken om Buining dia's te mogen inzien, die zijn toegekend, onder de voorwaarde, dat ze werden afgehaald en teruggebracht.

Het maken van series blijkt veel werk te zijn. Vermoedelijk in begin 1990 zullen de eerste voor uitlening beschikbaar komen. Het is de bedoeling dat door steeds verdere uitbreidingen het aantal series zal groeien tot een brede keuze mogelijk is. Er zal een bepaalde overgangperiode zijn, waarbij het toch nog mogelijk is op de "oude" manier aan te vragen. In de toekomst is dit in principe niet meer mogelijk, voornamelijk vanwege het feit, dat dit zeer arbeidsintensief is, en er gemakkelijk foutjes insluipen. Bovendien moet iedere ontvanger nu zelf een verhaal erbij breien, wat een voordracht kan maken of breken. Ik denk er zelf over om misschien complete lezingen te gaan leveren met algemene informatie die dan (wel of niet gebruikt kan worden).

Verder wordt er al een actiever beleid gevoerd met betrekking tot het verkrijgen van nieuwe dia's. De 20 in de diatheek aanwezige dia's van Caudex planten zijn aangevuld met ruim 100 stuks, gemaakt in de kassen van de heer Specks, dankzij zijn belangeloze medewerking.

Zo zijn er nog meer soorten en geslachten die onder de noemer "zou best wel wat uitgebreider kunnen" vallen. Ariocarpus b.v. is vertegenwoordigd door welgeteld 1 dia.

Dan is er nog de vraag of er een algemene catalogus moet komen van alle diatheek dia's. Als dit zo is, kan dit werk misschien het beste uitbesteed worden, want daar heb ikzelf de tijd niet voor beschikbaar. Gedacht wordt aan een cactusliefhebber, gepensioneerd of liefhebber met veel tijd en een PC. Dat wordt goed zoeken denk ik.

Tot zover in het kort de samenvatting van de diatheek activiteiten.

J. Deckers, diathecaris

JAARVERSLAG BIBLIOTHEEK 1989

In het verslagjaar 1989 werd door 50 leden gebruik gemaakt van de diensten van de bibliotheek, 10 meer dan in 1988. Hieronder waren 23 nieuwe leden.

Bij elkaar werden 60 pakjes verstuurd, een zelfde aantal als in 1988.

Wel was het aantal uitgeleende boeken en tijdschriften iets groter dan in 1988, namelijk 140 tegen 125.

Het aantal fotocopies, dat in 1989 werd verstuurd, is meer dan verdubbeld, van 250 naar 520.

Deze copies werden uit 100 verschillende tijdschriften en boeken gemaakt.

Het aantal nieuwe aangeschafte boeken was in 1989 iets kleiner dan in de voorgaande jaren. Hierbij was wel het 5e deel van Euphorbia Journal.

In de loop van 1989 is de hernieuwde catalogus uitgekomen.

De verschillende buitenlandse tijdschriften werden zoals gewoonlijk bijgehouden. De tijdschriften, die veel uitgeleend worden, zijn zoveel mogelijk ingebonden.

J. Magnin
Strijen, 9 januari 1989

JAARVERSLAG R.Z.H. 1989

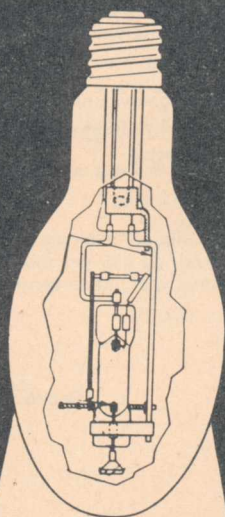
Dit jaar werden er 46 pakjes verstuurd naar beginners. Daar ik weer veel planten kreeg om te verdelen, konden er per pakje \pm 12 planten verstuurd worden en daarbij ook nog wat zakjes zaad van het cliché-fonds.

De 13 ruilers die dit jaar meededen, kregen ieder een ruillijst met de daarin aangeboden planten van alle deelnemers. Ik heb nog geen reactie's gekregen op deze manier van "ruilen", en weet ook niet of er veel planten van eigenaar verwisseld zijn. In ieder geval gaan we dit jaar weer op deze manier aan de gang. Het ligt in de bedoeling om nieuwe leden gelijk met de handleiding een foldertje toe te sturen waarin wordt gewezen op de mogelijkheden van RZH.

Enkele gevers van planten hebben geen wensplant toegestuurd gekregen, daar het me helaas niet gelukt is om alle wensplanten te pakken te krijgen. Het jaar 1989 werd afgesloten met f 285,- op de giro.

E. v. Die-van Wijnen

GROEILAMPEN

**VOOR
ALLE SOORTEN
CACTUSSEN HET
HELE JAAR DOOR
IN HUIS OF IN DE KAS**

Geef uw zaailingen een goede start door ze te voorzien van voldoende licht van groeilampen.

"Using a growlight you can have an indoor garden in any dark corner" Sunday Times.

Het vertrouwen in onze producten geeft ons de mogelijkheid onze producten met

2 maanden niet goed geld terug garantie
aan te bieden.

VUL DE BON IN VOOR GRATIS BROCHURE

Naam:

Adres:

PC + woonplaats:

Sunlight Systems

Amstel 168

1017 AE Amsterdam

Tel. 020-384957

VERKOOP ZADEN CLICHÉFONDS

Op het moment waarop dit geschreven wordt is naar alle waarschijnlijkheid verreweg het grootste deel van de zaadbestellingen voor het lopende seizoen verwerkt. Daarom volgt hieronder een lijst van de soorten, waarvan op dit moment nog enige voorraad is. U kunt van deze soorten ook 5 porties bestellen voor de prijs van vier.

Het is verstandig eventuele bestellingen pas te betalen na ontvangst van de zaden.

Naar alle waarschijnlijkheid zijn een aantal soorten op het moment waarop U dit leest toch nog uitverkocht. Indien U betaalt moeten we U vervangers zenden, die U misschien helemaal niet wenst.

U kunt Uw bestelling doorgeven op de wijze als vermeld in het decembernummer op een bestelformulier uit het december- of januarinummer. Ook kunt U zelf een lijstje maken van de gewenste soorten en dat ons toezenden.

Van sommige soorten zijn nog vrij grote voorraden aanwezig. Mensen die hiervoor belangstelling hebben kunnen telefonisch informeren (tel. 077-510502).

Van onderstaande soorten kunt U nog zaden bestellen:

ACA 01 t/m 05, 08, 10; ANC 01, 03; ARI 01, 04, 05; AST 02 t/m 13; AZU 01; BLO 01, 03, 04; CER 01 t/m 03; CLE 01 t/m 06; COA 02, 03; COP 01, 04 t/m 06; COR 01, 02; COY 01 t/m 06, 08, 09, 13, 17 t/m 23; DEO 01; DIC 01 t/m 06, 09; ECA 01, 02, 04 t/m 08; ECC 01 t/m 10, 12 t/m 19, 21 t/m 23, 25, 27 t/m 32, 34, 36 t/m 45, 47 t/m 49; ECF 01 t/m 03, 06 t/m 09; ECM 01, 04, 06, 07; ECN 01 t/m 12, 15 t/m 18; ERE 01; ERI 01; ESC 01 t/m 06, 09 t/m 18; ESP 01 t/m 08; FER 01 t/m 12, 14 t/m 17; FRA 02, 03, 05; GLA 01 t/m 03; GYC 01, 04, 05, 08 t/m 13; GYM 01 t/m 09, 11 t/m 16, 18 t/m 23, 26 t/m 30, 32, 33, 36 t/m 38, 40 t/m 42, 44, 45, 49 t/m 54, 56 t/m 71; HAM 01, 02; HOM 01; HOR 01 t/m 04, 06; LEU 01, 02; LOB 01 t/m 14, 16, 18 t/m 23; MAL 01, 02, 04 t/m 12, 14 t/m 42, 44, 45, 49 t/m 51, 53, 55 t/m 58, 60, 65 t/m 67, 69, 72 t/m 81, 83, 85, 86, 89, 91 t/m 96, 100, 102 t/m 105, 107; MAM 01; MAT 01 t/m 03, 05, 07, 09 t/m 13, 15; ; MEL 01 t/m 51; MIA 01, 02; MIL 01; MYR 01; NBU 01; NCH 01 t/m 06, 08 t/m 23; NEL 01; NEP 01 t/m 14; NOT 01 t/m 03, 05, 07 t/m 09, 11 t/m 30, 32 t/m 36; OPU 01; ORE 01 t/m 06; PAR 01 t/m 33; PED 01 t/m 03; PFE 01; PIL 01; PYR 01 t/m 08; REB 01 t/m 16; RIT 01; ROC 01, 05; SCL 01 t/m 05; SEE 01; SOE 01, 02; SUL 01 t/m 07, 09 t/m 14; THE 01 t/m 07, 09, 10, 13, 15, 16; TRI 01 t/m 13; TUR 01 t/m 04, 06 t/m 09, 11, 13; UEB 01 t/m 03; UTA 01; WEB 01, 02; WEI 01 t/m 09; WIL 01; AG 01 t/m 03, 10 t/m 13; AO 02 t/m 05, 07 t/m 09; AL 01 t/m 07; AN 01, 04, 05, 07; AR 01 t/m 03, 05 t/m 07; BO 01; BI 01; CI 01 t/m 05, 07, 09, 10; DN 01 t/m 05; DS 01; DO 01; EC 01; EU 01, 03; FA 01 t/m 06; FI 01; GI 01, 05; ID 01; LA 01; LI 01 t/m 08, 10, 11, 13 t/m 19; NO 01 t/m 03; PE 03; PL 01 t/m 03; RU 01 t/m 03; ST 01; TA 01; TI 02, 03, 05; VA 01 t/m 03.

Van de gemengde zaden zijn nog alle soorten in voorraad.

J.A. Schraets, Beheerder Clichéfond
Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo

OPROEP

Het is inmiddels alweer verschillende jaren geleden dat er een grote ruilbeurs gehouden werd te **Roosendaal** op de terreinen van het vlak bij het station gelegen **Norbertuscollege**. In deze plaats werd zelfs de allereerste ruilbeurs van Succulenta gehouden, zij het op een andere lokatie. De Roosendaalse Ruilbeurs was bekend door de vrijwel onbepaalde ruimte die de aanbieders ter beschikking stond en door het feit, dat het nabijgelegen parkeerterrein zéér veel ruimte bood.

Door een verbouwing, gevolgd door andere redenen moest deze ruilbeurs helaas ophouden te bestaan, maar met ingang van 1990 bestaat de mogelijkheid om deze ruilbeurs nieuw leven in te blazen indien daar voldoende belangstelling voor is. Graag verzoek ik iedereen die het op prijs stelt indien deze ruilbeurs opnieuw op dezelfde plaats georganiseerd wordt mij een briefje of briefkaart te sturen. Nadere inlichtingen zullen in deze rubriek volgen.

J. Theunissen, Vierschaarstraat 23
4751 RR Oud Gastel

VIJFDE INTERNATIONALE GYMNOCALYCIUM-BIJEENKOMST

16-18 maart 1990 in het gemeenschapshuis van de evangelische Trinitatiskerk in Karlsruhe - Durlach - Aue (Duitsland).

Programma:

16 maart:

17.30 uur gezamenlijke maaltijd.

Vanaf 20.00 uur lezingen en discussies.

18 maart:

Tot 12.00 uur lezingen en discussies.

Lezingen onder andere Papsch, G. gibbosum en reisverslag Argentinië 1989; Pitta, G. gibbosum-vondsten door Piltz; Kopecky, G. gibbosum sensu Fleischer; Becker, G. bruchii; Bercht/Neuhuber, Reisverslag Argentinië 1989; Strigl/Amenhauser, Reisverslag Argentinië 1989.

17 maart:

's morgens bezoek aan twee verzamelingen.

's middags en 's avonds lezingen en discussies.

Kamereserveringen via het Verkehrsverein Karlsruhe. Tel.: 09-49-721-35530.

Verdere inlichtingen bij L. Bercht, Mauritshof 124, 3481 VN Harmelen (tel. 03483-2300).

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het april-nummer moeten vóór 15 maart bij de heer **M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie van **max. 6 regels** zetten in deze rubriek. Alleen advertenties die hobby betreffende worden opgenomen.

Te koop: Jaargangen Succulenta 1979 t/m 1989. Prijs f 15,- per jaargang. J. Hollander, Beukenallee 61, 8041 AZ Zwolle. Tel.: 038-227782.

Gevraagd: Kas voor beginnend liefhebber tegen redelijke vergoeding. H. Stegink, Agonstraat 55, 7552 TJ Hengelo, tel. na 18.00 uur 074-438170 (b.g.g. 05750-40567).

Te koop: Succulenta jaargang 1988; Beschreibung der in Deutschen Gärten lebend vorkommende Cacteen 1837 (reprint 1989 nieuw) Pfeiffer, en andere boeken over cactussen en vetplanten. Vraag lijst. M. van der Hof, Kogeldistel 28, 5803 HM Venray.

Gevraagd: "Kakteen von A bis Z" W. Haage en alle lectuur c.q. boeken over Gymnocalycium. D. Antheunisse, Marnixplein 17, 4386 AA Vlissingen, tel. 01184-67140.

Te koop: T.e.a.b. een in goede staat zijnde elektrische stencilmachine, merk Gestettner. G. Maas, Westringdijk 34, 2841 LW Moordrecht, tel. 01827-3059.

Te koop: Jonge Gymno-planten. Gespecialiseerd aanbod. Bezoek na afspraak. Geen verzending. W. van Ransbeek, Merchtensebaan 9, 1700 Asse (B), tel. voor B: 02-452.49.17, voor NL: 09.322.452.49.17. **Open deur dag** op 6 mei 1990: Cactussen, vet- en rotsplanten. M. Desender-Bruneel, C. Barbierlaan 9, B-8021 Loppem (B), tel. 050-825223.

NIEUWE LEDEN

Bloois-Vitalis R. de mevr., Ridderhoflaan 55, 2396 LK Koudekerke a.d. Rijn
Davidson R.F., Ln. v. Heldenburg 14, 2271 AT Voorburg
De Vleeschhouwer Jos, Kruisstraat 132, 03070 Kortenberg, B.
Depaepe-Bonte, Scheutlaan 190, 01070 Brussel, B.
Duyn G. van, Ceintuurbaan Nrd. 22, 9301 NV Roden
Eechaute Danny van, Groendreef 45, 09000 Gent, B
Kamhuis-Niestijl J.A., Rijksweg west 83, 9608 PB Westerbroek
Leeuwinga J., Zuiderdiep 88, 7876 AD Valthermond
Posthumus B., Ikewel 5, 9287 VL Twyzelerheide
Riemsens J. mevr., J.H. Huysensstr. 23, 4336 AH Middelburg
Ruyter H.M. de, Achterdijk 1, 2981 HA Bunnik
St. Botanische tuin Kerkrade, St. Hubertuslaan 74, 6457 CK Kerkrade
Velema W., Willem Boyenweg 91, 6591 ZW Genneep
Verhoeven J., L. Meesstraat 21, 03970 Leopoldsbrug, B
Vries A.G. de, Nieuwe Schans 21, 8932 HA Leeuwarden
Molven H.T., Stelling 7, 9621 BC Slochteren

karlheinz uhlig - kakteen

7053 KERNEN i.R. (Rommelshausen)
W.-Duitsland LILIENSTR. 5
Aanvulling op onze plantenlijst:

Lobivia arachnacantha, caespitosa,
charazanensis L 300, chilensis,
chrysochete, claeysiana, deesziana,
emmae, intermedia, jajoiana,
kreuzingeri, marsoneri, nealeana,
neocinnabarina, nigrispina, quinesensis,
rossii, rubescens,
sp.n.FR 401, schneideriana, stollenwerkiana DM 4,00
Rebutia christinae R 492a, escrupula
KK 1921, fabrisii, hoffmanniana,
leucanthera WR 305, mamilliosa
v. australis FR 441a, maxima,
nitida, perplexa L 329a, residua
KK 1517, robustispina, rutiliflora
FR 1113, sp.n.KK 1241, tamboensis,
teresae v. flavida KK 1724 DM 4,00

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig. Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648.

CACTUSKWEKERIJ

Special Plants

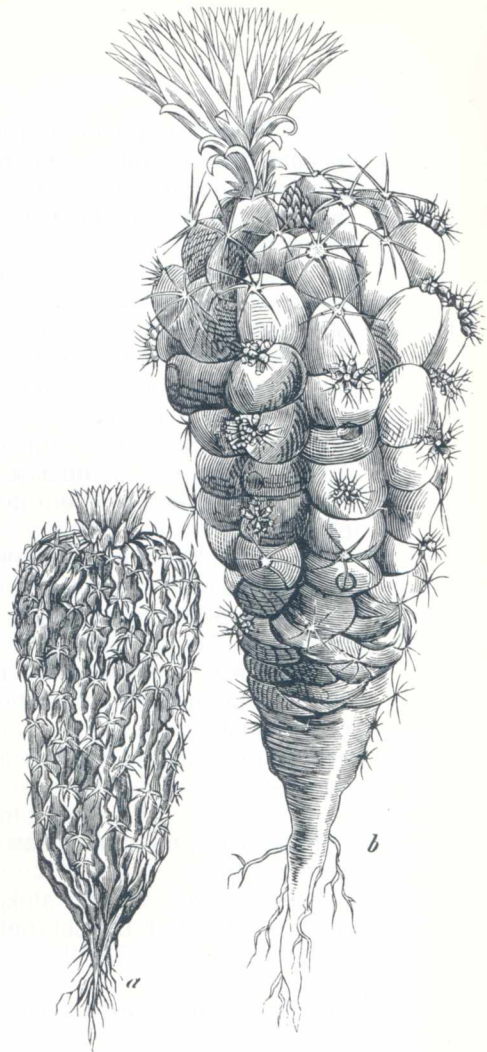
H. de Vries, Folgeralaan 2B
Drachten, tel. 05120-20699

Kas open:

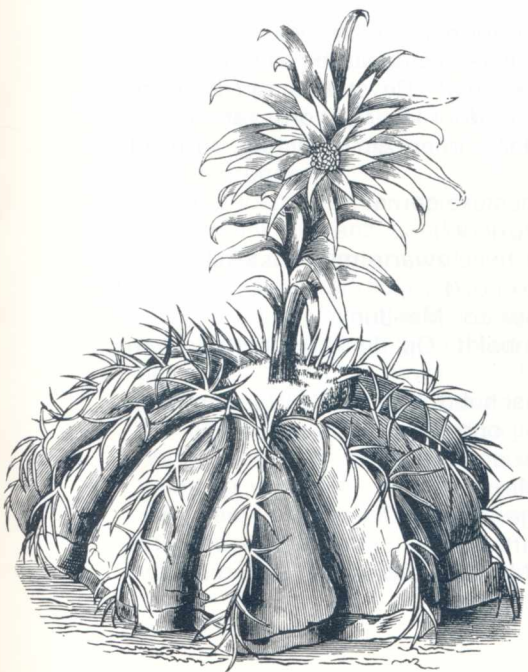
di. t/m vrij. van 10.00-18.00 uur
zaterdag van 10.00-17.00 uur
maandag gesloten

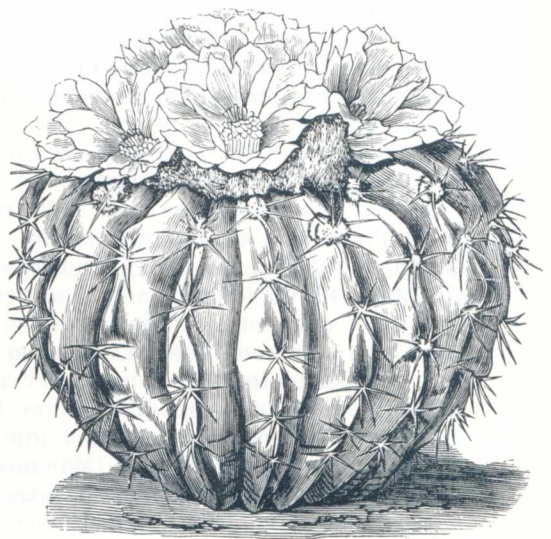
Pereskia

Echinocactus LK. U. OTT.

Discocactus insignis PFEIFF.

Malacocarpus corymbosus S.

Bij de Rotatae is naderhand eigenlijk niet eens zoveel meer veranderd. De meeste huidige auteurs bespreken in hun indelingen deze tweede groep echter als eerste, omdat *Pereskia* en *Opuntia* worden gezien als de oudste vormen van de cactusfamilie, waaruit de andere cactussen respectievelijk zijn ontstaan.

Bij de Tubulosae zijn de groepen Melocactae en Echinocactae groot en variabel. Onder Melo-cactae vallen bijvoorbeeld de huidige Melocactussen, Mammillaria's, Coryphantha's, Pelecyphora's en Leuchtenbergia. Wie enigermate bekend is met de indelingen van de Mammillaria's door Craig, Hunt of Pilbeam kan zich nog maar moeilijk iets voorstellen bij de onderverdeling van mammillaria's door Krook (Salm-Dyck) in verschillende tribus met termen als Heteracanthae, Subsetosae, Centrispinae, Angulares, Stelligerae en Aulacothelae (o.a. de huidige Coryphantha's). Alleen de termen Longimammae en Crinitae (ongeveer de Stylothelae) roepen tegenwoordig nog associaties op.

Onder de Echino-cactae vallen de huidige Echinocactussen, maar ook de Discocactussen!, Notocactussen, Parodia's, Ferocactussen, Malacocarpussen, Echinofossulocactussen, Astrophytums, Gymnocalyciums en nog vele meer. Maar die heten daar dus allemaal Echinocactus.

De plantbeschrijvingen bestaan hooguit uit de naam van de plant, de vinder, iets over de doorns en over het land van herkomst, en soms de Nederlandse naam. Vrijwel nooit iets over de bloem, de bessen of de zaden. Elke beschrijving beslaat 1 of 2 regels en het zal dus voor een verzamelaar van toen een hels karwei zijn geweest om met zo'n summiere beschrijving een plant te determineren. Een Leuchtenbergia of een Pelecyphora zijn natuurlijk wel te herkennen, maar voor een Mammillaria of een Echinocereus is het onbegonnen werk.

Een voorbeeld van een stukje beschrijving van soorten bij mammillaria's geeft weer wat ik bedoel met summiere kenmerken.

3e GROEP HETERACANTHAE. Verschillend gestekelde.

Deze planten zijn kogelrond, roirond of zuilvormig; enkeelvoudig of ook wel spruitend; de schedel is dikwijls in 2 of 3 deelen verdeeld, bij sommige is hij geheel met witte wolvllokjes bedekt (witkoppig). De stekels zijn bij deze groep zeer verschillend, de middeleste stekels door kleur of vorm van de buitenste onderscheiden. De bloemen van deze groep zijn witachtig, roze- of purperrood.

13 Mam. *Acicularis*; Lem. Naaldvormig gestekelde(?)

29 Mam. *Haageana*; Pfr. Naar Haage. Mexico(?)

Syn. *diacantha nigra* HGe. met twee zwarte middenstekels.

30 Mam. *Haynii*; Ehrb. Naar Hayne. Mexico(?)

31 Mam. *Hexacantha*; S. Zesstekelige Mexico. Mei-Junij.

32 Mam. *Humboldtii*; Ehrenb. Naar Humboldt. Op de kalkgebergten van Ymirquilpan. Mexico(?) Glas.

33 Mam. *Imbricata*; Weg. Dakvormig geschubd Mexico(?). Waarom deze dakvormig werd genaamd is mij onbekend.

34 Mam. *Klugii*; Ehrenb. Naar Kluge. Mexico(?)

35 Mam. *Kunthii*; Ehrenb. Naar Kunth. Mexico(?)

36 Mam. *Leucocentra*.; Berg. Witstekelige. Mexico(?)

b. *Parkinsonii*; Ehrenb. Naar Parkinson.

c. *Parkinsonii rubra*; H. Berol. Met roode bloemen.

In het praktische deel gaat de auteur in op de behandeling en de "voortkweeking" der cactussen in het algemeen. Hij bespreekt de samenstelling van potaarde, het begieten en bespuiten, het verpotten, het aanbinden en snijden der planten, het stekken en enten, het beter tot bloei brengen, de inrichting van de winterstandplaats, de ziekten en vijanden en het toentijds grote probleem van de zaadwinning. De bloei was toen namelijk nog vrij zeldzaam en wordt in de beschrijving van de soorten ook zelden genoemd. Cactussen waren dure exoten, die maar mondjesmaat door importeren konden worden verkregen, en die vaak na aankomst in erbarmelijke conditie verkeerden. Ze waren soms wel een half jaar onderweg in gesloten houten kisten opgevuld met mos.

Ten aanzien van de potaarde is Krook een voorstander van zgn. heiaarde, die wordt verkregen door afgeplagde hei langere tijd te bewaren. Dit is op zich niet zo vreemd, want een goed doorlaatbare grond wordt tegenwoordig nog steeds gezien als een voorwaarde voor een voorspoedige groei. Ik vermoed dat deze aarde niet leverbaar was bij de tuinderijen en het zal de toenmalige cactusverzamelaar veel moeite hebben gekost om het te verkrijgen (geen auto's om even wat aarde te halen op de Veluwe, in Drenthe of Brabant) of hij zal met dit advies geen kant op hebben gekund. Als de toenmalige cactuskweker niet over een grote tuin beschikte om de heiplaggen te bewaren, suggereert de schrijver om ze in kisten in de kelder op te slaan en ze vochtig te houden "anders verliezen ze door uitdroging veel van hare kracht".

Een mooi voorbeeld van de zorgzaamheid waarmee Krook de cactussen in die dagen omringde blijkt uit het volgende bijzondere citaat. Bij het lezen kon ikzelf een glimlach niet onderdrukken.

OVER HET LOSMAKEN VAN DE GROND, HET REINIGEN, AANBINDEN EN SNIJDEN DER CACTEEN.

Het somstijds losmaken der aardoppervlakte in de potten werkt zeer voordelig op den groei der planten, dewijl dit de door het menigvuldige begieten onstane harde korst, die gewoonlijk met mos bedekt is, verbreekt, ieder ontstaan onkruid verdelgt, en de vrije uitwaseming der aarde bevordert. Echter moet het losmaken van de grond bij de Cacteen niet anders dan in de zomer bij vochtig of duister weer plaats hebben, daar bij zonnig heet weder de wortels, die men door ze los te maken altijd min of meer ontbloot, te veel zouden uitdrogen.

Aan het losmaken van de grond sluit zich onmiddellijk het reinigen der potten van onkruid, enz. aan, daar gelijk zoo even reeds gezegd is, dit juist door losmaking der aarde wordt verdelgd. Ik mag dit reinigen echter slechts in zulk een geval aanraden, als het onkruid de overhand neemt; daar het integendeel anders een blijk is, dat waar onkruid op de potten komt, ook de cacteen beter groeien; ja bij stekken kan men het verschijnen van onkruid doorgaans als een zeker bewijs van hun wortelschieten aannemen; ik raad dus niemand aan om het onkruid iederen keer weg te doen; alleen bij jonge plantjes, uit zaad voortkomende, is dit raadzaam, daar het deze laatste, om hunne kleinheid anders ligt zou verstikken. De planten van stof te reinigen, waarvan vooral die, welke des winters in de woonkamers worden gehouden, veel te lijden hebben, behoeft men niet te doen; beter is het, wanneer men ze des zomers met zuiver regenwater afspoelt, doch dit geschiede vooral bij zeer heet weder, daar bij niet anders dan dampige koude lucht, ie-

dere vochtigheid waarmede de lichamen der planten in aanraking komen, ligtelijk, ja bijna zeker rotting zou doen ontstaan. Verder hoede men zich ook de planten door middel van een schuyertje of ene veder te reinigen, zij worden daardoor ligtelijk aan hunne doornen, het grootste sieraad deze planten, gekwetst; wil men echter de cacteen goed tegen stof bewaren, men zette ze dan, voor zoo verre hunne grootte daarin niet hinderlijk is, slechts onder de gewone glazen bloemstolpen. Dat men de planten voor tegen schimmel of andere ligtelijk tot rotting overgaande onreinheden, zooveel men kan, moet behoeden, behoeft hier wel niet gezegd; is de plant echter bereids aangestoken, dan doet men best ze met een zacht wollen lapje van de schimmel te ontdoen, en zoo zij reeds eenigzins tot rotting is overgegaan, moet men vooral het rotte gedeelte met een rood gloeiend ijzertje weder toeschroeijen. Einde citaat.

Een andere op zich aardig voorbeeld van adviseren is het voor de eeuwigheid bewaren van de schitterende bloemen van de "Koningin van de Nacht". Ten eerste worden de planten gefopt om overdag te bloeien door ze op de dag dat de bloei zal plaatsvinden volledig donker af te dekken. De nachtbloeier zal trouw in het donker, maar wel overdag, de bloem openen. Als iedereen van de pracht en de geur genoten heeft kan de bloem afgesneden worden en in zijn geheel in alcohol en zwavelzuur worden geconserveerd. We moeten ook hier weer bedenken dat nog vrijwel niemand in 1854 in staat was om een foto te maken, aangezien de fotografie nog in de absolute kinderschoenen stond. Hoewel ik het in dit artikel niet kon nalaten om ook de meer anecdotische kanten van het boek te belichten, zal degene die Krook's boek te pakken kan krijgen, merken dat in het midden van de vorige eeuw de kennis van het kweken van cactussen reeds ver was gevorderd. Ook de waarschuwing tegen ongeremde hybridiseringen klinkt heel modern. Gelukkig is de hobby, die toen nog veelal een tijdverdrijf van welgestelden was, uitgegroeid tot een ontspannende tijdpassering voor ieder die in succulenten is geïnteresseerd.

Lit.: J.J. Krook. Handboek cactussen. F. Gunst Amsterdam 1854.

Kon. Emmalaan 23, 2264 SH Leidschendam

Mammillaria dioica - een bijzonder variabele en wijd- verbreide soort

J. PILBEAM

De meeste gekweekte planten van *M. dioica* zijn, voor zover ik vermoed, oorspronkelijk afkomstig van wilde planten die gevonden zijn in zuidelijk Californië (USA), waar ze, ondanks de zich uitbreidende bebouwing, nog steeds veel voorkomen.

Pas als men planten van deze soort veel zuidelijker in Mexico op het schiereiland Baja California tegenkomt, realiseert men zich pas echt hoe variabel deze soort is. In zuidelijke richting reizend, tot aan de meest zuidelijke punt waar de plant voorkomt - rond La Paz, ongeveer 1200 kilometer van de Amerikaanse grens - treden steeds meer markante verschillen met de noordelijke broeders op. De plantvorm is veranderd van ronde of langwerpige stevige zuiltjes tot een smalle, zuilvormige en meer uitbundig spruitende vorm, dat laatste als de groeiomstandigheden dat toelaten. De planten zijn

1	2
3	4

1. *Mammillaria dioica*, 15 km westelijk Ciudad Constitucion, Zuid-Neder Californië.
2. *Mammillaria dioica*, mannelijke bloei; omgeving Catavina, Noord-Neder Californië.
3. *Mammillaria dioica*, nabij Loreto, Zuid-Neder Californië.
4. *Mammillaria dioica*, 8 km zuidelijk Rosarito, Noord-Neder Californië.

Foto's van de schrijver

duidelijk wit van kleur vergeleken met de bruine tot zwartachtige kleur van planten uit het noorden. Vooral op de zandvlakten in het gebied rond de San Carlosbaai aan de kust van de Pacific zijn grote groepen planten te vinden met 30 tot 50 spruiten, volledig anders dan de kleine groepen van 5 tot 6 spruiten die men gewoonlijk tegenkomt.

Bij het aanschouwen van honderden planten tijdens de reizen die ik naar dit hemeise schiereiland maakte, heb ik merkwaardige planten gezien met alleen maar mannelijke bloemen, en vaker, hoewel nog steeds vrij zelden, planten met slechts vrouwelijke bloemen. Het merendeel van de planten van deze soort is tweeslachtig (meeldraden en stampers, Red.), in tegenstelling tot wat de naam van de soort suggereert. (dioica = tweehuizig, meeldraden en stempels op verschillende planten. Red.)

Andere verschillen tussen noordelijke en zuidelijke planten vindt men, naast de al eerder genoemde kleurverschillen, in het aantal middendorens. In het noorden meestal 4, waarvan 1 gehaakt. In het verre zuiden zijn kleine groepen planten te vinden met 1 korte rechte middendoren en andere groepen met vrijwel helemaal geen middendorens, afgezien van een enkele eigenzinnige haakvormige middendoren, die hier en daar op de plant aanwezig is. In het algemeen hebben de zuidelijke planten minder middendorens, meestal 1 stevige gehaakte, bijna zwarte middendoren per areool. De randdorens van planten in het noorden zijn veelal dunner en groter in aantal en ze zijn meer doorschijnend dan die op de zuidelijke planten, waarvan de dorens steviger en ondoorschijnend, kalkachtig wit zijn.

De bloemkleur varieert van puur wit tot crèmegeel, met duidelijke donkerrode strepen op de buitenste bloembladeren en soms ook op de binnenste bloembladeren. De bloemgrootte varieert ook; sommige planten dragen bloemen met afgeronde brede petalen maar in het algemeen hebben de bloemen spitse smalle petalen. De zaadbessen van *M. dioica* zijn altijd mat donkerrood, waardoor ze zich gemakkelijk onderscheiden van de meer extreme vormen van vergelijkbare *Mammillaria*-soorten van Baja California. Die hebben namelijk over het algemeen heiderode bessen.

Ik heb veel van het verzamelde zaad opgekweekt en de verschillen lijken in de cultuur gehandhaafd te blijven. Het is geen gemakkelijke soort om te kweken, maar ik zou hen die alleen maar de gewone planten uit de zuidelijke Verenigde Staten bezit, willen aanraden om een of meer planten van de zuidelijke vormen (uit de Baja) te bemachtigen. De bovengenoemde verschillen zullen u zeker opvallen en een aantal zuidelijke vormen is veel aantrekkelijker voor verzamelaars.

Vertaling: J.J. de Morree

Mesembryanthemaceae (LXIII) +

FRANS NOLTEE EN ARIE DE GRAAF†

99. *Platythya* N.E. Brown

(afgeleid van het Grieks *platy* = breed, *plat* en *thya* = deur, ingang).

Met *Aptenia* behoort *Platythya* tot de *Apteniinae*, een onderdeel van de tribus* *Aptenieae*, overblijvende planten met een 4-delige zaaddoos en asstandige vruchtbeginsels.

De planten hebben een wortelstok, voorzien van een bos lange, vlezige wortels. De stengels zijn liggend en/of kruipend, drie- of vierkantig met dui-

+ vorige aflevering maart 1989

delijke internodiën (stengelknopen). De bladeren zijn afstaand, vlak en puntig ovaal van vorm. Het geslacht is overigens monotypisch en de enige soort, *Platythya haeckeliana* bloeit met lichtgele, vele staminodiën bevattende bloemen. Staminodiën zijn onvruchtbare meeldraden die er uitzien als zeer smalle bloemblaadjes.

Het verspreidingsgebied ligt in het zuidoostelijke deel van de Kaapprovincie, in het Uitenhage-district bij Port Elizabeth.

Hiermede is eigenlijk alles gezegd over deze plant. Voor ons, liefhebbers is hij van weinig belang, gezien zijn ongebreidelde groeiwijze. Bovendien worden zelden of nooit zaden aangeboden door de zaadleveranciers.

* tribus: een taxonomische eenheid tussen geslacht en familie.

100. *Pleiospilos* (N.E. Brown)

(afgeleid van het Griekse pleios = vol en spilos = stippels, vlekken).

Een van de bekendste en meest geliefde geslachten van de Mesembryanthaceae is ongetwijfeld *Pleiospilos*. De Mesem-liefhebber die beschikt over een zonnige kas, of nog beter over een zonnige platte bak op poten, kan de planten uit dit geslacht op uitstekende wijze kweken. We vermelden hier nadrukkelijk een platte bak, aangezien *Pleiospilos* gevoelig is voor verbranding, zoals dit ook het geval is met meer ultra-succulente planten. Gevoeliger ook dan bijvoorbeeld de meer bebladerde 'gewone' succulenten. Dit is, vreemd genoeg, vooral te wijten aan onze meestal schraal met zon bedeelde zomers. Gedurende donkere, bewolkte dagen verweekt als het ware de oppervlucht van de ultra-succulente planten. Worden nu de bewolkte dagen gevolgd door een zonnige periode, dan is de huid die niet meer gewend is aan een voortdurende zonbestraling, extra vatbaar voor verbranding. Alleen als de planten constant aan de vrije lucht worden blootgesteld en door de zon beschenen worden, vanaf het begin van de groeitijd, zullen zij als het ware gehard zijn tegen verbranding. Een ander, niet minder belangrijk punt is, dat in de grotendeels gesloten kas weinig ventilatie aanwezig is. Hierdoor ontstaat zogenaamde warmtestuwing die de temperatuur in de plantelichamen tot onaantvaardbare hoogte opvoert. Planten gekweekt in platte bakken waarvan de ramen op zonnige dagen verwijderd zijn, zullen veel minder last hebben van verbranding. Een ander plezierig effect van de kweekwijze in platte bakken is dat de planten een veel natuurlijker vorm en kleur verkrijgen. Het geslacht *Pleiospilos* bestaat uit een aantal ultra-succulente soorten; planten met dikke, sappige bladeren die bij de meeste soorten min of meer driehoekig in doorsnee zijn, soms even breed als lang, andere soorten weer met langwerpige, spitse bladeren, een enkele soort zelfs met vrijwel ronde bladeren. Meestal zijn de bladeren op in het oog springende wijze gespikkeld. Bij sommige soorten gelijken de bladeren op brokken grijsgroen graniet, bij andere zijn zij overwegend groen tot groenbruin van kleur. De bovenzijde van de bladeren is afgeplat, de onderzijde min of meer scherp gekield, soms duidelijk rond en eivormig.

De meeste soorten vormen ieder seizoen één enkel bladpaar en blijven ook, zonder te vertakken, twee-bladerig. Er zijn evenwel vele soorten die 2-4 bladparen vormen. Ook vertakking aan de basis komt op oudere leeftijd wel voor, zelfs bij *P. bolusii*!

Jammer genoeg komen in de verzamelingen slechts heel weinig werkelijk echte soorten voor. Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat *Pleiospilos*-soorten gemakkelijk hybridiseren, waardoor het ware karakter van de planten na uit-

*Pleiospilos
latipetalus*

*Pleiospilos
grandiflorus*

Foto's
A. de Graaf

zaaien en opkweken van het niet-soortechte zaad, verloren is gegaan. Dit geldt met name voor *P. bolusii*, de meest populaire plant uit dit geslacht. De echte soort is een plant met kortgedrongen bladeren, voorzien van een duidelijke kin aan de onderzijde, rijk gestippeld met transparante vlekjes. De kleur behoort prachtig grijsgroen te zijn als van de granietbrokken, waartussen hij in de natuur groeit (mimicry!).

De cultuur van *Pleiospilos* is vrij eenvoudig indien u slechts enkele belangrijke punten in het oog houdt. Zij verlangen een zeer zonnige standplaats met een overvloed aan verse lucht. Als grondmengsel een grof mengsel van goede potgrond, zeer grof zand en fijn, gebroken grind of spilt, in de verhouding 2 : 1 : 1, met toevoeging van een klein deel korrelige klei. Ieder 2 of 3 jaar verpotten in dit grondmengsel.

De groeitijd is niet voor alle soorten gelijk. Het is daarom beter de aanvang van de rusttijd in de gaten te houden. Deze vangt namelijk aan op het moment dat de nieuwe bladparen in wording goed zichtbaar geworden zijn. Vanaf dat moment moet men het water geven geheel achterwege laten. De oude bladparen bevatten ruim voldoende vocht om de nieuwe bladeren tot volle wasdom te laten uitgroeien. Het duidelijke teken dat de rustperiode ten einde loopt is dat de onderste, oude bladparen verdroogd zijn. Pas daarna kan begonnen worden met voorzichtig water te geven. Tijdens de vegetatieperiode uitsluitend water geven als de bladeren zacht en rubberachtig aanvoelen.

In het algemeen gesproken valt de groeitijd eigenlijk van einde juli of begin augustus tot maart; rusttijd april tot eind juni. Bloeitijd augustus tot eind november, uitgezonderd *P. nelii*, die knoppen vormt in december en bloeit in maart. Deze soort geen water geven voordat de knoppen goed zichtbaar zijn en de top van het plantelichaam bereikt hebben. Als er te vroeg water toegevoerd wordt, neemt de plant het water op, zodat de bladeren opzwellen en de knop in elkaar gedrukt wordt.

De bloemen zijn zittend of kortgesteeld en verschijnen meestal solitair, doch ook wel met meer tegelijk. Bloemkleur overwegend geel in vele nuances; ook roze tot oranjeachtig komt voor.

Zij vormen gemakkelijk vruchten en de latere, droge zaaddozen blijven in de natuur soms jarenlang op de plant achter, ook al zijn ze door de regen uitgespoeld.

Het is niet aan te bevelen het zelfgewonnen zaad uit te zaaien indien er tijdens de bloeitijd meerdere planten van verschillende soorten gelijktijdig gebleeid hebben. Vrijwel zeker heeft er dan hybridisatie plaatsgevonden. Alleen indien u in het wild verzameld zaad kunt bemachtigen, betrokken van een betrouwbare zaadleverancier, hebt u een redelijke kans goede soorten te verkrijgen.

Het geslacht omvat 35 soorten, waarvan het grootste verspreidingsgebied ligt in de Kaapprovincie, de Karroo. In Oranje Vrijstaat is één soort, *P. borealis*, gevonden. Naast de reeds genoemde soorten vermelden we nog *P. beaufortensis* met goudgele, aan de onderzijde bleekroze bloemen; *P. framesii*, geel, onderzijde wit; *P. grandiflorus*, lichtgeel, onderzijde roze, 10 cm Ø; *P. hilmarii*, goudgeel, de kleinste soort, veel weghebbend van een Lithops, kleur van de bladeren roodbruin tot groen, weinig gestippeld (deze soort is thans ondergebracht bij het geslacht *Tanquana*); *P. latifolius*, geel met wit hart; *P. latipetalus*, geel met wit hart; *P. magnipunctatus*, lichtgeel, de plant groeit op de duur uit tot een dwergstruikje; *P. nelii*, roze-geel, bijna oranjegeel, de bladeren hebben de vorm van een halve kogel; *P. prismaticus*, geel (thans ondergebracht bij *Tanquana*); *P. simulans*, lichtgeel tot oranjegeel, geurend, de planten gelijken sterk op *P. bolusii*, maar missen de voor laatstgenoemde soort zo kenmerkende kin aan de onderzijde van de bladeren; *P. willowmorensis*, geel, aan de basis wit.

(wordt vervolgd)

Voortplantingsmechanismen bij planten (slot)

WILLY VERHEULPEN en JEAN-PIERRE HERNALSTEEN

Naschrift van de auteurs

Door een ongelukkig toeval en door een ver doorgedreven samenvatting zijn in het oorspronkelijk artikel een paar belangrijke correcties achterwege gebleven die bij de minder geïnformeerde lezer misschien tot enige dwaling kan leiden.

Zo is het voor de totale leek wel duidelijk dat in de stuifmeelpollen en de eicellen natuurlijk niet "de helft van het erfelijk materiaal" maar "de helft van het aantal chromosomen" aanwezig is.

Om een reeks moeilijk in te passen wijzigingen uit de weg te gaan wordt hierna een poging gedaan om een en ander nogmaals netjes op een rij te zetten. De plantkundigen onder de lezers vraag ik om enig begrip voor de mogelijke

vereenvoudiging en het weze gezegd: ik ben per slot van rekening "ook niet van de stiel". (tz ik ben ook maar een leek).

Zoals aangehaald komt het erfelijk materiaal voor in de vorm van zogenoemde "chromosomen". Deze chromosomen kunnen zich paarsgewijze opstellen. Daardoor zien zij er onder de mikroskoop ook uit als naast elkaar gelegen strengen. Alle cellen van een levend organisme bevatten deze chromosomen d.w.z. elke cel is in principe in staat een identiek individu te laten groeien want zij bevat al het erfelijk materiaal van het individu waarvan ze deel uit maakt. Bij de gewone plantecel gaat dit erfelijk materiaal zich vóór de normale celdeling verdubbelen zodat elke afgesplitste dochtercel toch weer een korrekkt aantal chromosomen krijgt. Bij de cellen die een voortplantingstaak zullen toegewezen krijgen liggen de zaken enigszins anders. Via een vernuftig mechanisme gaan de chromosomen van de cel zich opstellen in tegenover elkaar liggende paren, bij de splitsing van de cel krijgt deze nu één chromosoom van elk paar. Ze bevat nu maar een enkelvoudig stel chromosomen. De reden hiervoor is duidelijk. Bij bevruchting door een soortverwante plant en versmelting van pollenkern en eicel wordt het chromosomental terug op zijn normale aantal gebracht. Indien dit ontdebbeingsmechanisme zich niet zou manifesteren dan kregen wij bij elke generatie een verdubbeld aantal chromosomen. Dat zou het normale voortbestaan der soort alsdusdanig ernstig bedreigen, dat gebeurt dus niet.

Vandaar dus ook deze $2n$ wet.

Even terug nu naar de prikkelbestuiving. Alhoewel dikwijls toegepast door liefhebbers was de enige reactie die ik hier ooit bekwam er een van mijn Praagse correspondent Parodiavriend. Deze vroeg zich dan ook af hoe het toch kwam dat planten gewonnen via prikkelbestuiving ieder jaar toch weer uitbundig bloeiden en dan ondanks vakkundig bestuiven toch nooit tot zaadzetting kwamen.

Het antwoord ligt hier dus waarschijnlijk in de vorming van de zogenoemde "haploïde" planten tz planten met een enkelvoudige set chromosomen. Vreemd genoeg bestaat er echter geen rechtstreeks bewijs dat, bij cactussen aithans, prikkelbestuiving inderdaad leidt tot "haploïde" planten. Hier ligt dus nog een mooi experimenteergebied voor liefhebbers met de nodige kennis en uitrusting. Hierbij kan men zich laten leiden door de reeds gedane observaties bij de aardappel en de gerst waar de isoïatie van haploïde planten, gevormd door bestuiving met soortvreemd stuifmeel, reeds een klassieke werkmethode vormt ter veredeling van deze plantensoorten.

Door middel van laboratoriumtechnieken kan men haploïde planten aan een "diploïsatie" onderwerpen zodat men terug een plant bekomt met de eigenschappen van de moederplant; een stof die hiervoor gebruikt wordt is een extract uit een plant "herfsttijloos" genaamd. De chemische stof ter zake wordt "coichicine" genoemd. Dit goedje is echter, zoals trouwens alle produkten die inwerken op het erfelijk materiaal, (tussen haakjes ons geliefde? Chinosol behoort volgens laatste onderzoeken ook min of meer tot deze groep!) uitzonderlijk gevaarlijk. De toepassing van dit produkt is enorm moeilijk onder kontroie te houden en het experiment kan "op hoi" slaan zodat de behandelde planten meerdere $2n$ sets chromosomen gaan krijgen. De liefhebber moet met klem ontraden worden dit soort experimenten te ondernemen.

Zelffertil of Zelfsteriel?

Dit is een ander heet hangijzer waar al veel over geschreven is, nog meer over gefilosofeerd (b.v.b. plant met bewegende meeldraden is zelffertil!?)

maar nog niets is duidelijk en deugdelijk bewezen.

Een eenvoudige stelregel hier zou als volgt kunnen geformuleerd worden: Indien men de plant uitsluitend met eigen stuifmeel bestuift en de plant zet zaad dan is de plant zeiffertiel.

Het moet hier weeral benadrukt worden dat alle maatregelen die kruis- of vreemdbestuiving moeten verhinderen strikt moeten toegepast worden. (Gooi dat penseeltje na de bestuiving maar meteen weg! Zelfs al reinig je het met whisky! gebruik liever een garendraad door de lege huis van een kogel- pen getrokken, voor elke nieuwe bestuiving knipt men 1 cm of 2 van de draad af en trekt men een proper stuk door de huis, een paar meedraden af- breken met een fijn pincet, de stamper van de bloem hiermee beroeren, en het pincet grondig reinigen, zo kan het natuurlijk ook!).

Uit gesprekken, over vele jaren gevoerd met jongere en oudere liefhebbers, komt steeds weer naar voren hoe pover het gesteld is met de kennis ter zake, dat is tevens de reden dat ik sinds jaren geen zaden meer betrek uit inlandse onbekende bronnen. (B.v. Zaadlijsten). Hier hoort men de wildste verhalen! Zinnige discussie over dit onderwerp is dan ook zo goed als uitgesloten tot zolang men dit onderwerp niet wat serieuzer aanpakt. (Terzijde voor sceptici: uit literatuur blijkt dat importzaden zelden of nooit en voor zover er niet geknoeid wordt, hybride zaden bevatten. Alle veldonderzoekers zijn het er in grote trekken over eens dat op de standplaatsen maar uiterst zelden hybriden voorkomen. Dat komt omdat de soorten, ofwel geen overlappende bloeitijden hebben of wel omdat ze niet met elkaar compatibel zijn of nog omdat de groeiarealen elkaar "geografisch niet zien". Dit soort situaties hebben wij in onze verzamelingen kunstmatig verstoord!).

Het opbrengen van eigen stuifmeel moet nu gebeuren zolang de plant bloemen voortbrengt. Observaties bij andere plantensoorten hebben aangetoond dat plantensoorten die van nature uit zelfincompatibel zijn, op het eind van de bloeicyclus soms het zelfincompatibel mechanisme uitschakelen en dan toch zelfcompatibel worden. Het is alsof de plant meent dat in het slechtste geval zelfbestuiving nog altijd beter is voor het voortbestaan van de soort dan helemaal geen bestuiving.

Tot slot nog dit: sommige soorten zijn gerenommeerde zelffertielen. Er wordt beweerd dat zelffertiliteit degeneratie van de soort in de hand zou werken. Ik vraag mij dat af. Indien dit werkelijk zo is dan zouden die soorten allang moeten uitgestorven zijn. Hier zit dus meer achter. Informatie ter zake is bepaald welkom.

Tevens leg ik er nog eens de nadruk op dat liefhebbers die hun planten voortkweken door zaden zich strikt aan de regels van de kunst zouden houden. Onbewust zijn zij anders mede verantwoordelijk voor de onstuitbare stroom van "nieuwe" soorten die toch regelmatig "gevonden" worden en denk er aan: Het is niet omdat men een vreemde erfelijke eigenschap in eerste generatie(s) niet ziet dat ze er niet is! Ze duikt in latere generaties gegarandeerd zeker terug op!

Literatuur:

1. Vormleer der voorplantingsorganen - P. Bourdoux. Cactus 1974-6, blz. 125-131.
De gedragingen van enige cactussen bij de bevruchting - W. Simon. Cactus 1982-6-7-8, blz. 87-90 en 107-110.
De bestuiving en het zaad - E. Van Lohuyzen. Succulenta 1980-12, blz. 282-284.
2. De bestuiving en bevruchting bij de Cactaceae (in 't alg.) en de verspreiding van hun zaad - Thom. Weynants. Cactus 1985-9, blz. 123-127.
3. Seismonastie bij de meedraden van Coryphantha - W. Vanmaele. Cactus 1981-4, blz. 53-59.

Over het bevruchtingsgedrag van enige cactussen - De prikkelbaarheid der meeldraden - W. Simon. Maand.tijdschrift v. liefhebbers van Kaktussen, Vet- en Kamerplanten 1987-6-7, blz. 89-92.

4. Tot kennis der bevruchtungsverhoudingen bij Notocactussen - G. Schäfer. Maand.tijdschrift v. liefhebbers van Cactussen, Vet- en Kamerplanten 1987-10, blz. 113-115.
- 3./4. Over de beweeglijkheid der meeldraden. G. Schäfer. Maand.tijdschrift v. liefhebbers van Cactussen, Vet- en Kamerplanten 1987-11, blz. 132-134.

Rumoldusstraat 16, B 1750 Schepdaal.

Mammillaria bocasana Pos.

PETER MANSFELD

De witte axillenwol van deze uit de Sierra de Bocas, Mexico, afkomstige schoonheid toont ons aan, hoe planten zich aan hun omgeving kunnen aanpassen. Extreme perioden van droogte met overdag de blootstelling aan de felle zon, 's nachts afgewisseld door zware nevels, zijn oorzaak voor de aanpassing van *Mammillaria bocasana* middels de witte wolvorming. De haren — in de vakwereld axillenwol genoemd — beschermen de planten voor het teveel aan zon en dienen anderzijds voor het opvangen van kleine vochtdruppeltjes.

M. bocasana behoort tot de gemakkelijk te kweken en goed groeiende soorten van het geslacht. Al aan éénjarige planten kunnen de bloemen ontstaan die wit tot rose en zelfs rood van kleur zijn. De cultuur voor een zonnig raam is vrijwel probleemloos. In plaats van water geven is een dagelijks nevelen aan te bevelen en het werkt positief op een krachtige ontwikkeling van de wol. Het substraat moet overwegend uit mineralen bestaan.

De planten spruiten en vormen zo decoratieve groepen. In de herfst zorgen de grote rode vruchten voor een prachtig contrast met de witte bollen. In de winter koel en droog houden en u bent het volgende jaar verzekerd van een rijkbloeiende plant.

Hansastrasse 1, DDR-2500 Rostock

Vert.: Ludwig Bercht

INHOUD

Sprokkelmaand - J. Defesche	26
Een interessante nieuwe soort uit Uruguay: <i>Gymnocalycium rauschii</i> - H. Till en W. Till	27
Succulenta, hoe speelde je het klaar? (VII) - F. Delabarre	31
Een oud Nederlandstalig cactusboek - J.J. de Morree	35
<i>Mammillaria dioica</i> - een bijzonder variabele en wijdverbreide soort - J. Pilbeam	40
Mesembryanthemaceae (LXVII) - F. Noltee en A. de Graaf †	42
Voortplantingsmechanismen bij planten - W. Verheulpen en J.-P. Vernalsteen	45
<i>Mammillaria bocasana</i> - P. Mansfeld	48

